

DZIENNIK BYDGOSKI

Wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt.
Do „Dziennika“ dołącza się co tydzień „TYGODNIK SPORTOWY“.
Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 5—6 po południu.
Redaktor naczelny przyjmuje od godziny 11—12 przed południem.
Rekopisów niezamówionych nie zwraca się.
Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 29/30.
Filje: w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 2 — w Toruniu, ul. Mostowa 17
w Grudziądzu ul. Groblowa 5.



Przedpłata wynosi w ekspedycji i agenturach 3.00 zł. miesięcznie, 9.00 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.36 zł. miesięcznie, 10.08 zł. kwartalnie.
Pod opaską: w Polsce 7.00 zł., za granicę 9.50 zł. miesięcznie.
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakłazie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczanie pisma, a abonenci niemają prawa do odszkodowania.

Telefony: Redakcja 326, Naczelny redaktor 316, Administracja 315, Buchalterja 1374. — Filje: Bydgoszcz 1299, 699, Toruń 803, Grudziądz 294.

Numer 116.

BYDGOSZCZ, środa dnia 22 maja 1929 r.

Rok XXIII.

Ingres Najprzewielebniejszego X. biskupa Radońskiego.

Włocławek, 20 maja.

Dzień dzisiejszy był dla Włocławka wielkim świętem, bo oto odbył się ingres nowego biskupa kujawsko-kaliskiego ks. Radońskiego, dotychczasowego sufragana poznańskiego. Miasto przybrało szatę odświętną, przy przedniej pogodzie, nawet „kocie lby“ w brukach wcale miły miały wygląd. Częściowo zasłoniły je liczne bramy tryumfalne, dowodzące, że mimo rozpanoszonego żydostwa (30 procent) Włocławek jest miastem katolickim. Bramy wystawili: kolejarze, miasto, cechy rzemieślnicze, wioślarze i — bardzo pomyślową — rolnicy. Nadto były jeszcze inne przez korporacje kościelne wystawione. Ruch w mieście ogromny. Bractwa i towarzystwa kościelne z chorągwiemi i feretronami ustawiają się w ulicach, któremi dostojny kapłan ruszy do katedry. Nie brak i organizacji świeckich, jak: Sokół, Chrześcijańskie związki zawodowe (bardzo tu silne), szkoły itd. itd.

Najprzew. ks. biskup Radoński wyjechał do swej stolicy samochodem z Poznania w asyście 15 studentów Korporacji Primislavia ze sztandarem, której jest honorowym seniorem — z prezesem p. J. Moszczeńskim. Towarzyszył także prezes senioratu p. Sczaniecki.

Na granicy diecezji w Orłowie powitał Dostojnego Pasterza ks. dziekan Majewski z Kościelnejwsi, a w imieniu sodalicyj diecezjalnych ks. prałat Kalinowski z Kalisza. W Radziejowie jako pierwszej parafii diecezji kujawsko-kaliskiej nastąpiło uroczyste powitanie przez proboszcza ks. kanonika Pruskiego z Włocławka. Ks. biskup wszedł do kościoła i przemówił krótko, ale serdecznie z ambony, poczem wstąpił jeszcze na plebanję, gdzie go powitał ks. administrator H. Bruszczyński. W dalszej drodze przejeżdżał ks. biskup przez historyczne Płowce, gdzie wystawiona była brama tryumfalna, podobnie jak w Brześciu Kujawskim. U granicy terytorjum miejskiego Włocławka w Lubie przy okazałej bramie tryumfalnej zgromadziły się delegacje powiatu, a więc sejmik powiatowy z p. starostą Gajzlerem na czele, wójt, straż pożarna, organizacje P. W. i W. F. oraz przedstawicielstwo miasta. Mowę powitalną wygłosił p. starosta Gajzler. Tutaj ks. biskup wszedł do karety, zaprzęzonej w cztery okazy gniadosze, której towarzyszył szwadron szwoleżerów, banderja konnych sokolów, oraz kołownicy i długi korowód samochodów. Dojechawszy do miasta zatrzymał się przy bramie kolejarzy i postępowal szpalerem aż do ratusza, gdzie go powitał p. prezydent Pachnowski. Następnie wszedł do sali Rady Miejskiej i na powitanie prezesa tejże p. dr. Piaseckiego odpowiedział krótko podkreślając, że czuje się już obywatelem Włocławka. Przywdziawszy następnie szaty pontyfikalne udał się w spianiałem otoczeniu duchowieństwa, przedstawicieli władz i obywatelstwa w procesji ulicą Kościuszką, Placem Wolności, 3 Maja, Cyganką i Placem Kopernika do katedry (oszepeconej dachem czerwonym, bo jej Niemcy dach miedziany obdarli). Wkroczył do niej przy dźwiękach „Ecce sacerdos“, witał go biskup - sufragan ks. Owczarek. Bullę papieską o nominacji na stolicę biskupią odczytał ks. kanonik Kruszyński, rektor Uniwersytetu Lubelskiego. Po przepisanych modłach wszedł ks. biskup Radoński na ambone i dziękując

za przyjęcie witał się z wiernymi swej diecezji, poczem udzielił błogosławieństwa pasterskiego. Przy śpiewie „Ad multos annos“ zeszedł do stopni ołtarza, gdzie duchowieństwo składało homagium (ślubowanie), a zakończono uroczystość tryumfalnym Te Deum.

Już po godz. 8 wieczorem udał się ks. biskup do pobliskiego pałacu biskupiego tuż przy Wiśle wzniesionego (nowy, bo stary spalili bolszewicy w 1920 r.) Tam zebrały się liczne delegacje, które kolejno hołd składały. Była także delegacja dziennikarzy. „Dziennik Bydgoski“ reprezentował p. red. Teska.

Ameryka gotowa do dalszych ustępstw na rzecz „biednych“ Niemiec

(Telefonem od własnego korespondenta).

Berlin, 21. 5. Z Waszyngtonu: Prezydent Hoover przerwał swój urlop i odbył w Waszyngtonie poufną konferencję w sprawie odszkodowań. W konferencji brali udział sekretarz stanu Steamson i sekretarz skarbu Mellon, ich zastępcy oraz wszyscy przywódcy partji republikańskiej i demokratycznej w senacie i

kongresie Stanów Zjednoczonych. Rząd Stanów Zjednoczonych zdecydował się pójść na ponowne ustępstwa, na jakie zgodziły się pójść Wielka Brytania i Francja. Według kursujących pogłosek miałyby nastąpić redukcja 10-procentowa żądań amerykańskich.

B.

Przed wyprawą Kowalczyka i Klisza przez Atlantyk.

(n) Z depesz zjednoczonej prasy amerykańskiej dowiadujemy się, że lotnicy polscy, kapitan Adam Kowalczyk i pilot-inżynier Włodzimierz Klisz, bawili na olbrzymim lotnisku irlandzkim Baldonell, gdzie czynione są przygotowania na przyjęcie statku powietrznego „Polonja“.

Odlot przez Atlantyk zapowiedziany jest na pierwszą połowę czerwca. Statek zabiera 1700 galonów gazołiny i 1100 funtów oliwy. Lotnicy polscy zamierza-

ją pobić wszystkie dotąd istniejące rekordy światowe, gdyż nie zadowolą się samem tylko przeleceniem Atlantyku, lecz polecą aż do Chicago. „Polonja“ jest aeroplanem wodnym, to znaczy zaopatrzonem zarówno w koła do lądowania na ziemi jak i w pontony do lądowania na wodzie. „Polonja“ zatem nie może utonąć. Przeciętą szybkość „Polonji“, która może pomieścić 18 pasażerów, wynosi 90 mil angielskich na godzinę.

Wszechsłowiański Zjazd Śpiewaczy w Poznaniu.

(Od własnego sprawozdawcy „Dziennika Bydgoskiego“).

I.

Pod protektoratem Prezydenta Rzeczypospolitej, Ignacego Mościckiego odbył się w Poznaniu od 18 do 21 maja br. Wszechsłowiański Zjazd Śpiewaczy. Prezydjum Komitetu Honorowego przyjęli: J. E. ks. kardynał A. Hlond, Prymas Polski i Ignacy Paderewski. W skład Komitetu Wykonawczego weszli m. in. Dr. L. Surzyński, K. Bojarski, S. Kwaśnik.

Otwarcie Zjazdu.

18.000 śpiewaków ze Śląska, z ziemi Kieleckiej, Łódzkiej, Lwowskiej, z Mazowsza, z Krakowa, Poznańskiego i Pomorza, z Jugosławii i Czechosłowacji, z Opola, Berlina i Westfalji zgromadziło się na Stadionie Sportowym (na Błoniach Wildeckich), aby w pierwsze święto o godz. 8-ej wysłuchać mszy św., poczem odbyła się próba generalna chórów ogólnych. O godz. 12-ej przybyli ks. kard. prymas Hlond, Prezydent Rzeczypospolitej Ignacy Mościcki w towarzystwie gen. Konarzewskiego i święty, witani przez tysiączne tłumy śpiewaków i słuchaczy. Orkiestra wojskowa (ok. 300 instrumentów) odegrała hymn narodowy. Chór męski Zjednoczenia

odśpiewał Gorczyckiego Gaude Mater Polonia. Przyszła chwila, której nikt z obecnych nie zapomni: Feliks Nowowiejski, wszedłszy na wysokie podium dyrygenta, witany huraganem okrzyków i oklasków podnosi batutę i dyryguje 8-mio głosowy psalm 136 — Ojczyzna. Z pewną obawą śledziłem, czy tysiączne masy śpiewaczek i śpiewaków, zajmujących olbrzymią przestrzeń, podążą za batutą kompozytora. Tenże jednak jako doświadczony wódz licznych rzesz śpiewaczy, dawał znaki wyraźnie i pewnie, jakby hetmańską buławą, przejęty do głębi duszy, jakby w ekstazie. Utwór jest prawdziwie mistrzowskim dziełem, monumentalnym i pięknym. Trzygłosowe chóry anielskie, potężne wznagania się sił żywiołowych w odzwierciedleniu 8-głosowych brzmień z współudziałem puzonów i trąb wzruszają słuchacza i przekonują go o wiecznej potędze pieśni, opiewającej Ojczyznę. To nie pieśń zemsty, lecz triumfu. Nie chciały kończyć się wybuchy radości i wdzięczności mas słuchających, gdy mistrz dziękował, odłożywszy batutę.

na jego sympatje dla t. zw. prawej opozycji utracił Stalin, prawdziwy dyktator Kremla. Na prezesa Rady Komisarzy Ludowych został wybrany 36-letni **Sergiej Iwanowicz Syrcow**, syn pomocnika kupieckiego i chłopki, członek partji komunistycznej od 13 roku życia, ostatnio zaś kierownik oddziału agitacji w centralnym Komitecie partji komunistycznej

B.

Śpiew łabędzi Rykowa.

„Sowiety pragną zgody z Polską, lecz chcą się bić rzetelnie...“

Warszawa, 21. 5. (tel. wł.) Z Moskwy donoszą: Wczoraj na wszechsłowiańskim zjeździe rad pod przewodnictwem Kalinina przemówienia poświęcone były polityce zagranicznej. Rykow dłuższy czas zatrzymał się przy Polsce podkreślając, że **Sowiety chcą z Warszawą dobrych i trwałych stosunków sąsiedzkich**. Wspomniał również o propozycji zawarcia paktu nieagresji. Na oświadczenie Rykowa „**Gdybyśmy się mieli bić z Polakami, to tylko rzetelnie**“, w sali zabrzmiały hukne oklaski. Poseł polski Patek opuścił w tem miejscu salę obrad.

Mina w zatoce gdyńskiej.

Gdynia, 21. 5. (tel. wł.) Na falach zatoki gdyńskiej spostrzeżono minę, zbliżającą się do portu. Władze wysłały jeden z torpedowców. Polawiacz ma przystąpić do wydobycia lub zniszczenia miny. Ruch statków został wstrzymany. Mina pochodzi prawdopodobnie z czasów wielkiej wojny.

Wallek-Walewski dyrygował Psalm swój na chór męski a capella, **Lachmann** wyprowadził kantatę swą „Do Melpomeny“ na chór męski z orkiestrą. Wdzięczna publiczność darzyła kompozytorów-dyrygentów okrzykami „Niech żyją!“ i nieustającą burzą oklasków.

Po przeżyciu tak wzniosłych chwil, podczas których pieśń czysta i święta ogarnęła tysiączne rzesze, wysłuchano przepięknej mowy dra L. Surzyńskiego. Tenże, witając wszystkich przybyłych z bliska i daleka, dał wyraz radości, jaka ogarnąć musiała każdego Polaka, że goście możemy brać słowiańską w oswobodzonej Ojczyźnie. Zaznaczył dr. Surzyński, że Zjazd Wszechsłowiański jest integralną (nieodzowną) częścią Powszechniej Wystawy Krajowej. Pieśń, która nas łączy, jest symbolem braterstwa i miłości wśród Słowian. Jeżeli demokratyczne państwa i w dziedzinie kultury i nauki podają sobie dłoń, tedy jest to skuteczny program współpracy narodów. Rozwodził się o pieśni jako o środku zbliżenia się. „Kroczyliśmy na nowe, skuteczne tory zbliżenia“. Przy końcu dziękował mówca Panu Prezy-

dentowi za przyjęcie protektoratu nad Zjazdem i wznosił okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej i jej Prezydenta.

Jako gospodarz Poznania wita gości prezydent Ratajski, zaznaczając, iż pieśń nasza nie jest wyrazem zemsty, lecz wyłem serca. Prezes Wielkopolskiego Związku Kół Śpiewaczych Bojarski składa hołd Panu Prezydentowi i Księdzu Prymasowi. Prezes Zjedn. Związków Śpiewaczych w Polsce, prof. Poniowski podkreśla w swym przemówieniu, że „pieśń nasza, to pieśń niczem nie skalanej miłości Ojczyzny”. Zjazd niech będzie gościom dowodem naszej tężyzny organizacyjnej.

Prezes Czesko-Słowackiego Związku Śpiewaczego (Dr. Lubosz Jarzobka), potwierdza, że „nie jako piewcy, lecz jako Słowianie zastawiliśmy przylew germański”. „Żyjmy w harmonii nie tylko śpiewaczej, ale i narodowej!” Po kilku innych przemówieniach, z których każde zakończono entuzjastycznym okrzykiem na cześć Ojczyzny i Głowy Państwa, odśpiewały Zjednoczone Chóry „Apoteozę Pieśni” (chór mieszany z orkiestrą) Raczkowskiego pod batutą kompozytora. Apoteozy Słowiańskiej Wiechowicza nie śpiewano z powodów technicznych. Dłaczego organizatorzy Zjazdu nie przeznaczyli dla S. K. Z. Ś. Nowowiejskiego Psalm 136? Nowowiejski jako kompozytor i dyrygent opanowałby bez kwestji chór Słowiańskiego Związku.

O godz. 16-ej ruszył z Stadjonu pochód przez miasto. Na stopniach ratusza p. Prezydent Mościcki przyjął hołd śpiewaków, pochód ruszył dalej do Hali Kongresowej, gdzie odbył się

koncert zbiorowych chórów Związków polskich.

Śpiewało jedenaście Związków. Owacyjnie witano rodaków z Śląska O-polskiego, z Westfalji-Nadrenji i z Berlina. Chóry wymienione z emigracji śpiewały z pewnym wzruszeniem. Ich śpiew był wyrazem udręki. Podobały się śpiewy chórów z emigracji. Publiczność odpowiadała po każdej pieśni owacyjnymi oklaskami i niemilknięciami okrzykami. Były to chwile wstrząsające do głębi duszy, wzruszające do łez. Brać z Opolskiego szczególnie na siebie zwróciła uwagę. Było też towarzystwo „Harmonja” z Wrocławia, jednak nie śpiewało z osobna, bo liczba członków jest nikła, towarzystwo w Wrocławiu niema swobody. Ubolewając nad tą ich niedolą, podkreśla się, że przybyli Wrocławianie z p. Nowakiem z tęsknoty, aby upoić się widokiem Ojczyzny.

Widziano nie tylko młodych lecz i starych mężczyzn i niewiasty sędziwe z emigracji, przejęte widokiem wszystkiego, co Poznań dla nich zgotował.

Śpiewały jeszcze związkowe chóry: Kraków, Kantatę na cześć Wystawy z towarzyszeniem orkiestry Świerzyńskiego i Paderewskiego „Hej Orle Białe” pod bat. Wallek-Walewskiego. Łódź (chór olbrzymi) „Stopy akermanskie” Orłowskiego i Marzyńskiego „Śpiewak wita” (dyr. Pędzimir). Kielecki Związek z znakomitą dyrygentem p. Rączką, dyrygującym spokojnie i pewnie własną kompozycją i Marzyńskiego „Żniwo”. Mazowsze śpiewało kompozycją pomorskiego kompozytora prof. Moczyńskiego „Na dział” i Pieśń Żniwiarzy (dyr. Marzyński). Lwów pod Wallek-Walewskim wykonał „Burzę” z wyrazem i nadzwyczaj pięknie. Pomorskie chóry zjednoczone pod batutą p. Piętaka wykonały Lachmana „Sztandary polskie na Kremlu” i Psalm Troschla.

Największy sukces odnieśli Górnoślązacy, których nieustające oklaski i okrzyki zmusiły do powtórzenia Chłondowskiego „Orzeł Biały”. Był to chór najpotężniejszy. Pan Stoiński dyrygował jeszcze własną kompozycją p. t. „Rozmowa z piramidami”. Wielkopolska wykonała przy końcu Prosnaka „Balladę” (solo p. prezesa Związku Bojarski i Dembińskiego „Z Mazowiecka” (z orkiestrą). Dyrygował p. Kwaśnik.

Olbrzymia Hala Kongresowa może pomieścić 20.000 osób. Popisom chórów związkowych przysłuchiwał się ks. prymas kardynał Hlond do samego końca.

Małeckl.

Echa zająć w Opolu.

Berlin, 21. 5. (tel. wł.) „Welt am Montag” domaga się od ministra Groenera natychmiastowego wszczęcia dochodzenia, które wyjaśni udział żołnierzy

Reichswehry w krwawej masakrze artystów polskich w Opolu. Udział żołnierzy stwierdziła skarga Związku Polaków do Ligi Narodów.

Pobici artyści polscy otrzymali krzyże zasługi.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej nadał złoty krzyż zasługi: Wacławowi Nowakowskiemu, dyrektorowi Teatru Polskiego w Katowicach, Józefowi Stępniewskiemu, artyście opery i reżyserowi Teatru Polskiego w Katowicach oraz Milanowi Zunie, dyrektorowi opery w

Katowicach; srebrny krzyż zasługi Józefowi Borsukowi, suflerowi, oraz Stanisławowi Skalskiemu, reżyserowi Teatru Polskiego w Katowicach — za zasługi na polu krzewienia sztuki polskiej na kresach Rzeczypospolitej.

Wynik międzynarodowych konkursów hippicznych w Poznaniu.

Na międzynarodowych konkursach hippicznych w Poznaniu, o których to już donosiliśmy, dalsze nagrody otrzymali: Treukwald (8 p. ul.), koń „Zefir” i por. Strzałkowski (9 p. ul.), koń „Oberek” po 450 zł; 6 rtm. Lewicki (W. Szk. Woj.), koń „Karny” 300 zł; 7 rtm. Skupiński (16 p. ul.), koń „Narcyz” 300 zł; 8 por. Growski (15 p. ul.), koń „Jowisz” 300 zł; 9. por. Kulesza (10 p. strz.), koń „Powder Puff” 150 zł; 10. kpt. Bradford

(U. S. A.) koń „Tack Supe” 150 zł; 11. por. Gzowski (15 p. ul.), koń „Bertram” 37½ zł; 12 por. Kulesza (10 p. strz.) koń „Vernicle” 37½ zł; 13. rtm. Kuźmiński (2 p. szwol.), koń „Lump” 37½ zł; 14 pkt. Aslan (Rumunja) koń „Imperat” 27½ zł; 15 bar. Lüttwitz, koń „Ahnenteufel”.

Organizacja naogół dobra, szwankowała jedynie nieco strona informacyjna w kilku punktach.

Przywódcą chłopów chorwackich uwięziony.

(Telefonem od własnego korespondenta).

Berlin, 21. 5. Z Białogrodu donoszą: W niedzielę aresztowano w Zagrzebiu jednego z przywódców chłopskich demokratów polityka chorwackiego Chryzbiszewicza i internowano go razem z

córką w jednej ze wsi Serbji środkowej. W prasie jugosłowiańskiej nie wolno nic pisać o tym fakcie, który wskazuje na politykę ucisku króla Aleksandra w stosunku do Chorwatów. B.

Herriot utracił dawne sympatje.

Ponowny wybór na prezydenta miasta Lyonu.

(Własna służba telegraf. „Dzien. Bydg.”)

Paryż, 21. 5. W niedzielę odbył się wybór mera miasta Lyonu. Na prezydenta miasta został ponownie wybrany Herriot, przywódca radykalnej partji socjalistycznej i były minister. Wybór

Herriota przeszedł dopiero w drugim głosowaniu, przyczem socjaliści powstrzymali się od głosowania. Ogólnie dało się zauważyć, że Herriot stracił sympatje części mieszkańców. W.

Zazdrość Niemców.

(Wiadomość własna).

Pisma polakożercze w rodzaju „Gellsigera” wychodzącego w Pile, „Grenzmarki” złotowskiej i pisma inspirowane przez Heimatdienst wschodniopruski zamieszczają jednobrzmiące artykuły zatytułowane: „Nie zwiedzajcie wystawy w Poznaniu!”

Propaganda niemiecka chyba jednak celu, gdyż w pierwszych czterech dniach

liczba osób, które zwiedziły wystawę przekroczyła 100 tysięcy. Pomiędzy zwiedzającymi było paręset Niemców, wśród nich księżę Pszczyński, nowy prezes niemieckiego „Volksbundu” na Górnym Śląsku. Niemcy ci, jak sprawozdawca nasz słyszał, wyrażali się o wystawie z wielkim uznaniem („fabelhaft”).

Dwa nieszczęśliwe wypadki w Chełmnie.

W sobotę, 18 bm. wybrali się łodzią na Wisłę czterej uczniowie 5-tej klasy gimnazjum w Chełmnie. Wskutek silnego wiatru łódź przewróciła się i została uniesiona przez wodę. Trzej uczniowie wyratowali się, czwarty utonął. Był to 17-letni syn rolnika z Kokocka, Edmund Żukowski. Poszukiwania za ciałem nie dały rezultatu. Rybacy za-

rzucali kilkakrotnie sieci daleko od Chełmna, na drugim brzegu Wisły. Niestety, wobec wietrznej pogody i wzbурzenia Wisły poszukiwania nie dały rezultatu.

W niedzielę samochód przejechał koło fary 5-letnią dziewczynkę. Nie zdołano stwierdzić nazwiska przejecha-

Kronika telegraficzna.

Warszawa, 21. 5. (tel. wł.) Były sekretarz premiera Bartla, porucznik Zaćwilichowski objął stanowisko urzędnika do szczególnych zleceń przy ministrze Matuszewskim.

Warszawa, 21. 5. tel. wł.) Dziś przybyła do Warszawy wagon z zwłokami 4. p. por. Szalasa, transportowanymi z Bagdadu. Wczoraj pociąg zatrzymał się w Stanisławowie, gdzie oddano hołd zwłokom. Podobnie we Lwowie.

Kraków, 21. 5. (tel. wł.) Zmarł tu w 77 roku życia adwokat dr. Adam Doboszyński, były wydawca „Nowej Reformy”, b. poseł do parlamentu austriackiego, jeden z bardzo czynnych członków dawnego stronnictwa demokratycznego.

Pułkownik angielski nie przywitał się z przedstawicielami armji czerwonej.

Poznań, 21. 5. (tel. wł.) Z Biedruska donoszą: Między attaché wojskowym angielskim a dwoma przedstawicielami armji czerwonej doszło do zajścia. Pułkownik Martin, witając się z wszystkimi kolejno, pominął przedstawicieli armji sowieckiej w sposób ostantacyjny.

Uruchomienie linii autobusowej
Warszawa — Poznań.

W ub. niedzielę otwarta została linja autobusowa Warszawa — Poznań. Przejście wynosi 304 km. Na linii kursu-

Zbawienie dla małego dziecka
HYGENOL
puder dla dzieci

ją dwa ogromne autobusy. Linja jest eksploatowana przez Tow. Komunikacji Autobusowej w porozumieniu z Zarządkiem P. W. K.

Ze zjazdu Stow. Drukarzy w Poznaniu.

W dn. 19 i 20 bm. odbył się w Poznaniu wspaniały III. Zjazd Delegatów Stow. Drukarzy Polski Zachodniej.

Obrady poprzedziła Msza św. na intencję Zjazdu. Szczegółowe sprawozdanie zamieścimy w nast. numerze od naszego własnego korespondenta.

Wszehpolski zjazd buchalterów w Poznaniu.

W dniu 15, 16 i 17 sierpnia odbędzie się w Poznaniu w auli Uniwersytetu Poznańskiego II ogólnie - krajowy zjazd księgowych. W zjeździe wezmą udział najpoważniejsze organizacje zrzeszające buchalterów najróżnorodniejszych gałęzi przemysłu, handlu, finansów i rolnictwa, oraz członków zrzeszeń i kół biegłych rewidentów, księgowych - rzeczoznawców i ekspertów.

Gen. Składkowski przybędzie na Śląsk.

Dnia 30. bm. przyjeżdża na Śląsk min. spraw wewnętrznych gen. Składkowski, celem przeprowadzenia wizytacji w podległych sobie urzędach.

Nagrobek Samsonowa.

(Wiadomość własna.)

W leśnictwie Karolinenhof pod Wielbarkiem (pow. Szczytno, Prusy Wschodnie) w miejscu, gdzie głównodowodzący rosyjską armją podążającą z nad Narwi gen. Samsonow z rozpaczy po poniesionej klęsce popełnił samobójstwo, Niemcy postawili obelisk z następującym napisem: „Generał Samsonow przeciwnik Hindenburga w bitwie pod Tannenbergiem, poległ 30 sierpnia 1914 r.”

Masowe zatrucie mięsem.

Brudzewo, dnia, 21. 5.

W Brudzewie pow. Września gospodarz Słownicki zaprosił do siebie gości, których uczył mięsem z zabitej świni. Po uciecie nagle rozchorowali się z objawami zatrucia prawie wszyscy goście.

Mimo pomocy lekarskiej sam gospodarz zmarł a żona jego, Marja, leży chora w stanie beznadziejnym. Syn ich oraz żona jego 27-letnia Walerja są poważnie chorzy, a służąca, 15-letnią Bronisławę Walkowską musiano w stanie ciężkim odstawić do szpitala we Wrześni. Z innych osób zachorowali Jan Słownicki, lat 54, żona jego Weronika, lat 48 oraz dzieci, 24-letni Stefan, 22-letni Mieczysław, 14-letni Marjana i 9-letnia Izabela, wszyscy zamieszkałi w Kokocynie, dalej Antoni Milejszak z Kokocyna i nauczycielka Sobkowiakówna z Brudzewa, których musiano odstawić do szpitala we Wrześni.

Pięciu skazańców uciekło z więzienia w Starogardzie.

Dnia 19 bm. pomiędzy godziną 9 a 10 rano, wyłamało się z więzienia karno-słedczego w Starogardzie pięciu niebezpiecznych więźniów, którzy zbiegli w niewiadomym kierunku. Są to:

Stanisław Stankiewicz, lat 24, słusarz, wysoki 1,74 cmt., twarz szczupła, oczy niebieskie, blondyn; Alojzy Lewandowski, lat 25, wysoki 1,66 ctm., jasny blondyn z rzadko wyrastającym włosem; trzeci Piotr Swil, lat 26, wysoki 1,67 ctm., krępy, blondyn; czwarty Jakób Lechman, lat 26, wysoki 1,71 ctm., szczupły, jasny blondyn, zdrowy, brak mu dwóch zębów i odznacza się blizną na lewym policzku; piąty Paweł Sucharszewski, lat 20, wysoki 1,72 m, jasny blondyn, oczy niebieskie.

Ktoby napotkał wyżej podanych zechce oddać ich w ręce policji. Czterech z nich było w ubraniach więziennych, a jeden w cywilnym ubraniu.

Premier Świtalski o współpracy czynników rządowych i obywatelskich.

Z powodu braku miejsca nie mogliśmy wydrukować mowy premiera Świtalskiego z okazji otwarcia wystawy. Ponieważ jednak zawierała kilka ważnych dla jego sposobu myślenia momentów, przeto podajemy z niej dziś najważniejsze ustępy. Oto one:

„Jeżeli to, co Panowie mówili o roli rządu, jest słuszne, to jest to zarazem dowodem, że **zgoda i harmonijna współpraca między czynnikami obywatelskim a rządem efekty pracy zawsze pomnaża wielokrotnie.**

Rząd i organizatorzy Wystawy stanęli tu przy jednym warsztacie i mimo wielu trudności potrafili oba te czynniki, **w zupełnej harmonii współpracy**, dzieło swe chlubnie prowadzić do końca. Przy rozwiązywaniu każdego zagadnienia realnego i konkretnego, wspólne wytyczne dla pracy rządu i czynnika obywatelskiego znajdują się zawsze łatwo. Jeżeli podnoszę tu ten fakt, to dlatego, że uważam za organizowanie tej Wystawy nie za jakieś drobne przedsięwzięcie, ale za dokonane dzieło, które w naszym życiu musi być oceniane jako bardzo ważne. Wystawy urządzone są przez wszystkie państwa i wszystkie narody. Są one dla nich jak gdyby perjodycznym popisem, czy egzaminem, są one symbolicznym pojmowaniem rezultatu pracy. Wystawa poznańska jest czemś więcej, aniżeli takim egzaminem, czy popisem. Nie należymy do plejady tych szczęśliwych narodów, które nie zaznały klątwy niewoli. Przeszło 100 lat byliśmy pozbawieni jednolitej organizacji państwowej. Życie gospodarcze zróżniczkowało się według kordonów niewoli. Jego zjednoczenie nie jest rzeczą tak łatwą. Gdy zestawimy krótkość czasu, jaki mieliśmy dany do pracy, z jej wynikami, to nikt nie może się nam dziwić, że traktujemy pierwszą naszą Wystawę Krajową jako święto. Nikt nam nie może zakazać uczucia radości i dumy, że w tyłu działach pracy potrafiliśmy osiągnąć niezgorsze rezultaty.

Urządzamy nasze życie zbiorowe tak, aby ono z interesem państwa było jak najbardziej uzgodnione. Oczywiście, nie spełniliśmy jeszcze tego zadania w zupełności, ale jesteśmy już na drodze, która musi doprowadzić nas do pożądanego celu. Trudności, jakie mamy, związane są z historią naszego narodu i od niej uchylać się nie jesteśmy w stanie.

Co innego są jednak realne trudności, które doceniać należy, a co innego są **wrózby, które krakały i kraczą co dnia i godziny o grożących nam rzekomo poważnych kryzysach i katastrofach.** Nie żyjemy widocznie w atmosferze kryzysów i katastrof, skoro mogliśmy tyle i w tak krótkim czasie dokonać. Najwidoczniej umiemy przełamywać trudności, skoro może odbywać się w Polsce w dziedzinie codziennej pracy obywatelskiej, w dziedzinie pracy organizacyj społecznych, w dziedzinie pracy wielkich warsztatów, tak znaczny postęp, i **wydaje mi się rzeczą być najważniejszą**

Piekielna zemsta odpalonego amanta.

Powieść przyczyną tragedji pastora i jego pięknej żony.

Praga, w maju.

W szpitalu w Uzohord (Ruś karpacka) zmarła piękna, nieszczęśliwa Angelika Györke. Lekarze nie zdołali uratować jej od śmierci, którą sobie zadała własną ręką.

Dwa lata temu ukazała się w odcinkach feljetonowych węgierskiej gazety w Preszburgu powieść młodego pisarza węgierskiego Tamascha p. t. „Dom pięknej Angelicy”. Autor zaznaczył w przedmowie, że chodzi o autentyczne (prawdziwe) zdarzenie z jego własnej ojczyzny. Koloryt lokalny oddany został wiernie i każdy czytelnik wiedział, o jakie osoby chodzi. Rolę główną grała **żona pastora ewangelickiego Stefana Györke w Małym Berehowie, 22-letnia piękność.** Życie miłosne młodej żony pastora oddano z tak wielkim prawdopodobieństwem, że powstał wielki skandal. Wprawdzie fantazja autora większa była od jego przeżytych istotnych, niemniej jednak **ludzie wskazywać jej palcami na piękną mężatkę, tem bardziej, że dowiedziano się, iż autor bawił kiedyś w domu pastora.**

Pastor wszczął przeciw Tamaschowi proces o obrazę czci, zniesławienie i uszkodzenie. **Tamascha uznano winnym i skazano na karę 2400 koron.** Ale szczęście pastora było zniszczone. Wygrał wprawdzie proces — ale żona musiała go opuścić i przeniosła się do rodziców. Dwa lata przeżywała ona okropną mękę duchową. Próbowala zapom-

właśnie to, aby temu pędowi, temu warkotowi energii naszego narodu nie stawić tam, nie rzucać kamieni, nie stwarzać przeszkód, a odwrotnie dla **pracy ludzkiej dać wolność i swobodne pole niekregowanego rozwoju.** Marszałek Piłsudski był autorem tego aforyzmu, tak dziś w Polsce często cytowanego: „Idą czasy, których znamię będzie wyścig pracy, jak przedtem był wyścig żelaza, jak przedtem był wyścig krwi”. Do wyścigu pracy każdy z nas zobowiązany został stanąć, do wyścigu o długim i niezmiernym dystansie. Start tego wyścigu rozpoczął się dla narodu przed wiekami, a meta czeka go po wiekach. Od tego wyścigu, do którego stanęły miljonowe gromady współzawodników, odpaść nie można, choćby

nie o wszystkim, ale widmo „pięknej Angelicy” prześladowało ją wszędzie. Dwa tygodnie temu **strzeliła sobie w pierś; trafiła źle.** Przez kilka dni walczyła ze śmiercią. Przy jej łóżku znalazł się jej były mąż — był on świadkiem jej śmierci.

W jednym z pism złożył Györke oświadczenie, w którym przypisuje winę pisarzowi. Tamasch przebywał w ich domu, a kiedy Angelika dała mu należytą odprawę, **zemścił się w piekielny sposób.** Nigdy nie wątpił w niewinność swej żony i tylko z trudem rozstał się z nią, gdyż tego wymagała konieczność. Nigdy jednak nie przestał jej kochać.

Masoneria krzewicielką kultury nagości.

(Kap) Dyskutowany wielokrotnie pogląd, że propaganda kultury nagości jest dziełem masonerii, na podstawie osiągniętych ostatnio dowodów może być uważany za rzecz pewną. „Revue Internationale des Sociétés secrètes” ogłasza dokument wolnomularski, który zawiera następujące wskazania:

„Jest rzeczą konieczną, by już nasze dzieci realizowały ideał nagości. Jest to najlepsza metoda zarówno z punktu widzenia fizycznego, jak i moralnego. Duch dziecka zmienia się szybko. Celem upiknięcia sprzeciwu ze strony samego dziecka, należy postępować metodycznie. Najpierw trzeba obnażyć stopy i

dech w piersiach podczas chyżego biegu, jak w marszach wojennych, zamierał. Odbywa się bieg drużyny, w którym jedna sztafeta, jedno pokolenie drugiemu pokoleniu odda swój dorobek w pędzie musi. Startuje drużyna, w której skład wchodzi całe pokolenie narodu. Są w tym długodystansowym biegu etapy i punkty kontrolne. Takimi etapami i punktami kontrolnymi są i wystawy. Wolno na tym etapie rzucić okiem na przebytą przestrzeń, wolno ocenić swój wysiłek, wolno z dumą oglądać swą przeogromną drużynę. W tym gromadnym wyścigu uczucia podziwu i szacunku rodzą się dla tego miljonowego tłumu bezimiennych współzawodników, dla tego — jak Marszałek Piłsudski nazywa — „małego człowieka” w Polsce, którego chciałby otoczyć najtroskliwszą opieką. Szary człowiek, któremu na imię miliony, rozproszone po wsiach i miastach, równym krokiem maszerują od świtu do mroku w wyścigu pracy; człowiek szary, któremu raz wraz ktoś jakąś etykietę chce nalepić, ktoś raz wraz jego myśli chce być najbardziej autoryzowanym tłumaczem; szary człowiek, umiejący niezmordowanie pracować, sensacji nieżądny, człowiek, który nie chce, aby mu co dnia rzucono rakiety, mające go ostrzeżać o coraz to innej i rzekomo co chwila mającej nadciągnąć burzy; człowiek, który ma prawo żądać spokoju dla swego warsztatu pracy i któremu ten spokój należy zapewnić z całą bezwzględnością.

Nie wydaje mi się jednak być rzeczą przypadku, że właśnie Poznań stał się miejscem pierwszej Wystawy Krajowej. Zapewne, dzielnica ta przechodziła te same wstrząsy, jak przechodził cały nasz kraj podczas zarówno wojny

łydki, potem winny być wprowadzone krótkie rękawy, wreszcie należy odsonić także inne części ciała, szyję, kark, piersi, plecy. W lecie dziecko winno chodzić prawie nago”.

A więc masoneria, realizując swój ideał nagości, pragnie postępowania metodycznego, rozpoczynającego od dziecka, a kończącego na osobach dorosłych. Dzielną pomocnicę ma pod tym względem w modzie. Niestety, wielu chrześcijan, nie widzi, że celem wszystkich tych spraw jest systematyczne podkopanie wiary chrześcijańskiej i katolickiej.

SIDNEY WILLIAMS. 5.

Złote Węże

Przekład autoryzowany H. Bukowskiej.

(Przedruk wzbroniony)

(Ciąg dalszy.)

Rozdział IV.

Co się stało z Fanny?

Promienie słoneczne, przedzierając się przez chmury, dotykały jakby z wahaniami powiek Marstona. Gdy ten ocknął się, dom był jeszcze pogrążony w ciszy. Zegar na szafce nocnej, wskazywał kilka minut po dziewiątej. Marston przytknął zapalnik do drzewa, przygotowanego na kominku, i płomień buchnął wesoło. Marston ziewnął i przymknął okno w ubieralni.

Chłód poranny zatął nawet wspomnienie wczorajszego ciepła. Krajobraz był zmyty deszczem. Jody zdawały się jeszcze ciemniejsze, a na dalszym planie kolor ich wpadł w niebieski. Kilka pobliskich klonów miało już odcień szkarłatny, pierwsza oznaka zbliżającej się jesieni. Marston zauważył stado wron, lecących gdzieś ku południowi. W ciągu nocy cała przyroda zmieniła wygląd

Ukończył toaletę nie śpiesząc się, i zeszedł na dół. Jeszcze wszystkie drzwi były pozamykane, tak na piętrze, jak i poniżej. W dużym hallu, gorzały bierwiona, rozpościerając miłe i ożywcze ciepło. Słyszał też trzaskanie ognia w bibliotece i wiedział, nawet nie patrząc, że ktoś z pośród służby napełnił dziwny chiński wazon purpurowymi kwiatami, które Helena najbardziej lu-

biła. Drzwi od strony stoku, wiodącego ku jezioru, zasłonięte jeszcze były draperjami, a wyhaftowane na nich smoki wykrywały w odbłasku ognia okropną paszcze.

Marston zapalał papierosa, patrząc w zamyśleniu w płomień ogniska, gdy usłyszał za sobą dyskretnie chrząknięcie Maxwella.

— Czy może pan podać śniadanie zaraz? W bibliotece? Dobrze proszę pana. Kazalem kucharzowi przygotować je na zwykłą porę.

— Dziękuję, — rzekł Marston uprzejmie i przeszedł do biblioteki, aby tam dokończył papierosa. Maxwell postawił przed nim tacę z zapytaniem:

— Czy pan jeszcze co rozkaże? Marston śledził jego twarz, ale nie zauważył w niej najłżejszego śladu zmieszania.

Była to zwyczajna maska, (o ile była maską) służącego świadomego swej wartości i z godnością zachowującego dystans, który oddzielał jego lokajską moc od reszty świata. Czyż takiej osobistości można było powiedzieć: „Maxwellu, dlaczego wczoraj wieczorem podsluchiwałeś pod drzwiami generała?” Marston, idąc wzrokiem za znikającymi w drzwiach plecami, uśmiechnął się na myśl, jak głupią sytuację spowodowałoby takie pytanie.

Po śniadaniu Marston wziął z biblioteki „Mercure de France”, jedno ze swych ulubionych czasopism, i zaczął czytać nowelkę napisaną z jadowitym dowcipem, kłującym, jak żądło osy.

Po pewnym czasie zaprzestał czytania, wyszedł do hallu, wziął płaszcz i kapelusz i z laską wyruszył na spacer. Do brzegu jeziora i zpowrotem byli pewnie ze trzy mile.

Gdy znalazł się znów przed domem,

oczy jego pochwyliły kawaleczek złotego jedwabiu, zaczepiony o ciernie róży pnącej, która sięgała aż do rynny. Rozplątał gałganek, bardzo cienki, widocznie oddarty od sukni kobiecej. Jeden jego brzeg był zupełnie poszarpany i wystrzępiony.

— Ciekaw jestem, kto rozdarł sobie suknię, — rzekł sam do siebie, wsuwając strzępek do kieszeni.

Wewnątrz domu już obudziło się życie, zapowiedź drugiego śniadania. Carrington zagłębiony był w oglądaniu jakichś produkcji sportowych, generał Welles, który wpiął sobie do butonierki czerwony kwiat jako pendant do swych rudawych policzków, stał blisko kominka a twarz jego, okolona szronem siwizny, bynajmniej nie była jeszcze zwiędła. Niebawem też nadeszli i inni goście.

Znany chód oznajmił Marstonowi przybycie Carlotty. Ubrana była czarno, co doskonale podkreślało lśnienie jej włosów i dobrze uwydatniało jej wiotką piękność. Była chłodna i spokojna, dla Marstona dosyć uprzejma. Ideałem jej wydawał się generał, który doskonale oceniał komizm sytuacji.

Przybiegła też Helena Carrington, stukając żywo obcasami i witając obecnych wesołym okrzykiem „Dzień dobry! Mam nadzieję, że wszyscy wyszukałiście sobie jakąś zajmującą rozrywkę”.

Odpowiedział jej potakujący pomruk. — Ja bylam skandalicznie leniwa, — mówiła dalej. — Poprostu leżałam w łóżku i czytałam France’a, który mnie jeszcze bardziej rozleniwił...

— Podano do stołu, — oznajmił uroczyście Maxwell, który zjawił się w tej chwili. Wszyscy powstałi, ale Helena zatrzymała się, coś sobie przypominając

— Ale gdzie Fanny? Czy widział ją kto dzisiaj?

Nikt się nie odezwał. Tylko Marston odpowiedział przecząco.

— Chodźmy zatem, — zdecydowała Helena. — Ona wie, o której godzinie jest u nas lunch. Niech Maxwell pójdzie do drzwi pani Cutshaw i powie jej, że śniadanie na stole. Tymczasem Jenny poda zapę.

Maxwell zniknął, a towarzystwo podjęło wesołą pogawędkę. Wśród wybuchów śmiechu, któremi zebrani odpowiedzieli na jakąś uwagę Carringtona, wrócił Maxwell.

— No, cóż tam? — zagadnęła go pani Carrington.

— Pukałem do drzwi, proszę pani, ale nie otrzymałem odpowiedzi.

Zniecierpliwiona Helena pobiegła sama na górę, by sprowadzić przyjaciółkę.

— Widocznie śpi.

Na spokojnej zazwyczaj twarzy Carringtona widniał wyraz zniecierpliwienia. Marston obserwował Maxwella, stojącego w sąsiedztwie drzwi, za krzesłem swego pana. Jego twarz zdradzała wahanie i zarazem zakłopotanie. Po krótkiej chwili wróciła Helena.

— Przykro mi, że psuję wam śniadanie — rzekła, siadając na swoim miejscu. — Ale nie można dostać się do pokoju Fanny. Zdaje się, że drzwi są zamknięte na klucz. Może byś poszedł na górę, Alfredzie, a i ty, Dicku, jeżeli masz ochotę. Zobaczcie, co się tam stało. Nie, nie chcę, żeby poza tem ktokolwiek przerywał sobie posiłek — dodała, gdy generał odepchnął krzesło i chciał towarzyszyć Carringtonowi.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

PROSIMY ZWIEDZIĆ na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu stoisko **AUTOMOBIL-KLUBU POLSKI**

mieszczące się w Pałacu Rządowym, Dział Min. Rob. Publ. Turystyka, sutereny,

aby zobaczyć **NAGRODY MISTRZA POLSKI**

zdobyte przez szereg lat **WYŁĄCZNIE** na samochodach

AUSTRO-DAIMLER

Towarzystwo Budowy i Sprzedaży Samochodów

(dawniej „Austro-Daimler“)

Centrala: Warszawa, ulica Wierzbowa 6.

Oddział w Poznaniu: ul. Dąbrowskiego 7. Tel. 75-58, 76-65.

Własne warsztaty i garaże.

12956)

światowej, jak i pierwszych wojen nasyżących w okresie niepodległości. Hura-gan jednak wojny, mimo wszystko, okazał się względny dla tej dzielnicy. Po tej dzielnicy walec wojny nie przecho-dził tam i z powrotem, nie wszystkie warsztaty zgniotła tu groza wojny, nie wszystkie drzewa w tej dzielnicy wicher dziejowy wyrwał. Wybór Poznania był jednak spowodowany i tem także, że przy umiejętności zespłania pracy ludzkiej, przy karności tutejszego społeczeństwa łatwiej w tej dzielnicy było podjąć ten olbrzymi wysiłek zorganizowania pierwszej Wystawy Krajowej“.

Powyższe słowa p. premiera zawierają wiele słusznych spostrzeżeń i argumentów. Podkreślając je chcemy wierzyć, że polityka p. premiera pójdzie po linii „harmonijnej współpracy między czynnikami obywatelskim a rządem“.

Z KRAJU.

Kto winien?

Pod Zawierciem na szosie pod Brzozowem Polem znaleziono postrzelonego niebezpiecznie i pijanego żołnierza 75 pułku piechoty Kazimierza Smolarka. Żołnierza zawieziono do szpitala, a policja zaś zajęła się przeprowadzeniem dochodzenia celem ustalenia winnych tego wypadku.

Krwawa zemsta.

W Sosnowcu trzech nieznanymi osobnikami napadło na niejakiego Kudłę na podwórzu domu. Jeden z napastników uderzył Kudłę ostrym narzędziem w pierś. Cios był śmiertelny. Po zamordowaniu Kudły napastnicy uciekli przez nikogo niepoznani. Według wszelkiego prawdopodobieństwa tłem zbrodni była zemsta osobista.

Wóz zderzył się z bryczką.

Na jadącej pod Żarkami wóz Kazimierza Biernackiego najechał przy wymi-janiu niewłaściwą stroną bryczką I-zrael Rychter. Wskutek zderzenia wóz Biernackiego wpadł do rowu a koła zmiażdżyły głowę siedzącej w nim kobiecie Wiktorji Ochowskiej. Za śmierć nieszczęśliwej kobiety odpowiada Rychter, który jechał za szybko.

Ejsmond przybędzie do Wilna.

Na zaproszenie związku literatów przybywa do Wilna znany poeta i autor popularnych bajek i satyr Juljan Ejsmond, który wystąpi na własnym wie-czorze autorskim.

Lustracja sanitarna w Katowicach.

W Katowicach policja sanitarna przeprowadziła szereg lustracji w sklepach, lokalach publicznych i t. d. Ujawniła przytem w kilku wypadkach zaniedba-

nie przepisów sanitarnych, wobec czego właściciele ukarani zostali grzywną, a w kilku wypadkach policja poleciła zamknąć lokale.

Filja „Trzeźwość“ w Krakowie.

Jako filja organizacji ogólnopolskiej powstaje w Krakowie oddział polskiego towarzystwa walki z alkoholizmem „Trzeźwość“. W najbliższym czasie filja ta ma rozpocząć działalność nie tylko w samym mieście, lecz i w okolicy.

Dwie wielkie fabryki jedwabiu w Łodzi.

Wkrótce podjęte być mają w Łodzi prace przy budowie dwu wielkich fa-

bryk wyrobów jedwabnych, wznoszonych poważnym nakładem kapitałów przez francuskie konsorcjum finansowe. Finansiści francuscy prowadzili rokowania na terenie łódzkim w sprawie utworzenia towarzystwa akcyjnego o kapitale mieszanym polsko - francuskim, rokowania te jednak nie doprowadziły do skutku. Wobec tego Francuzi tworzą dwa towarzystwa akcyjne o kapitale czysto francuskim.

Fabryki zatrudniać będą po kilkuset robotników i urządzone będą według najnowszych wymogów techniki.

Wyrobiany przez fabryki jedwab pierwszorzędnej jakości będzie wysyłany do Francji celem uszlachetnienia i ostatecznego wykończenia.

Puszcza św. Jana w Dukli.

W połowie Karpat znajduje się wąwóz dukielski, przez który od wieków prowadziła droga z Polski do Słowaczyny i na Węgry, skąd sprowadzano dobre wina.

Ponad wąwozem piętrzy się góra Cergowa, szumiąca wspaniałymi lasami. Na jej stokach w zakątku Zaśpiał szukał samotności św. Jan z Dukli.

Cisza puszczy, tajemniczy szmer liści, wspaniały widok gór, porwał zmysł jego ku Bogu. Na skrzydłach orlich wzbiął się ku niebu i dowiedział się o posiadaniu bożem, jakie wskazała Opatrzność Polsce, aby przodowała ludzkości cnotą, trzeźwością i pracą twórczą.

Św. Jan z Dukli wstąpił do zakonu św. Franciszka, aby przez Tercjarstwo budować w Polsce Królestwo boże na ziemi. Za przyczyną św. Jana naród nasz otrzymał liczne łaski za jego życia i po śmierci aż do dni dzisiejszych.

W pustelni św. Jana wystawiono przed kilku laty okazałą kaplicę. Na-

plyw pielgrzymów co roku latem jest wielki. Proszą oni OO. Bernardynów w Dukli, aby zbudowali obok kaplicy schronisko, w którym mogliby przez kilka dni odprawić rekolekcje zdala od świata, wśród prześlicznych gór.

Klasztor nie ma na budowę funduszy, więc zwraca się do serc polskich o łaskawą ofiarę, którą można posłać blankietem czekowym, jaki dostanie się na każdej poczcie. Dopisać na nim tylko w trzech miejscach numer klasztoru 153.964. Za dobrodziejów, którzy bodaj kilka groszy ofiarują, odprawiana będzie zawsze msza św. przed obrazem św. Jana z Dukli. Nazwiska ich zapisują w Złotej księdze ofiarodawców.

Nie jeden jeździ koleją podkarpacką, lub leczy się w Iwonicy albo Rymanowie, niechaj stąd zrobi wycieczkę do pustelni św. Jana, a nigdy jej nie pożaluje. Wsiadać najlepiej na stacji Kro-sno, gdzie są okazje do Dukli, a stąd na puszcze w góry. W klasztorze otrzyma każdy wszelkie informacje.

Kronika gdańska.

Dzieci opuszczone przez matkę i ojca — pijaka.

W budynku gimnazjum polskiego znaleziono w skrzyni napełnionej wiórkami drzewnymi dwóch małych chłop-ców, którzy urządzili sobie tam nocleg. Okazało się, że są to dzieci przybyszów z Polski, opuszczone przez matkę, która powróciła do Polski, a ojciec tych dzieci nałogowy alkoholik nie troszczy się o nie zupełnie. Dzieci umieszczono w miejskim domu robotniczym.

Smalec holenderski z padłych zwierząt i zepsutych odpadków.

W tych dniach nadszedł do Gdańska olbrzymi transport t. zw. smalcu holenderskiego. Badanie tego smalcu przez tutejszy urząd zdrowia za pomocą promieni ultrafioletowych wykazało silną fluidoscencję, co wskazuje, że smalec ten jest skażony naftą i pochodzi z cho-

rych i padłych zwierząt oraz zepsutych odpadków tuszczowych. Jak się dowiadujemy, wspomniany transport wycofano z rynku gdańskiego i ma on być skierowany na Kraków i Katowice, gdzie poważne transporty tej padliny przechodziły bez przeszkód dotychczas. Lwowski rynek został również w swoim czasie tym smalcem zawałony. Spowodowało to liczne zatrucia szczególnie wśród wojska i ubogich konsumentów. Należy zwrócić uwagę, że t. zw. smalec holenderski w Ameryce uważany jest za szkodliwy dla zdrowia, a sprzedaż jego jest zabroniona. W Niemczech i Francji zakazano przywozu tego smalcu.

Spadł z rowerem do rzeki.

Na rowerze koło Motławy przejeżdżał 15-letni Henryk Korszewski. W pewnej chwili stracił równowagę, i spadł wraz z rowerem do rzeki. Po upływie kilku godzin wyłowiono tylko trupa.



Wojskowa orkiestra pruska chciała grać w pełnym umundurowaniu w Sopocie.

W pierwszym dniu Zielonych Świąt miał się odbyć w sopockim Domu Kuracyjnym koncert 1 p. p. pruskiej z Królewca. Wobec tego, że orkiestra zgodziła się grać tylko w pełnym umundurowaniu, senat Wolnego Miasta zakazał urządzania koncertu, zezwolił natomiast na odbycie tegoż w ubraniach cywilnych, na co się ci ostatni nie zgodzili. Należy nadmienić, że wystąpienie muzyków w pruskich mundurach wojskowych na terenie W. M. Gdańska miało być wybitną demonstracją łączności Prus z Wolnym Miastem Gdańskiem.

Na Macierz Szkolną w Gdańsku...

Na skutek odezwy do społeczeństwa polskiego wszystkich stanów i zawodów wpłacili na Macierz Szkolną w Gdańsku w ostatnim czasie:

Magistrat Gniezno	2.500 zł
Wydział Powiatowy, Bydgoszcz	500 „
Ks. prof. J. Janicki, Poznań	200 „
Cukrownia Kruszwica	200 „
Związk. Centr. Maszyn, Poznań	100 „
Magistrat, Oborniki	50 „
Spółka Stolarska, Poznań	20 „

Z Gdyni.

Zjazd nauczycielstwa szkół powszechnych w Gdyni.

Dziś (we wtorek) rozpoczął się IV. zjazd członków Zw. Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych w sali hotelu „Polska Riwiera“.

Wycieczka Szwedów do Polski przez Gdynię.

Szwedzki dziennik „Stockholms Tidningen“ organizuje przy współudziale szwedzko-polskiej izby handlowej oraz towarzystwa szwedzko-polskiego wielką wycieczkę do Polski w czasie od 29 czerwca do 14 lipca. W wycieczce tej — jak donosi Agencja Press — ma wziąć udział 50 osób ze sfer przemysłowych, handlowych i towarzyskich Szwecji. Jest to pierwsza podróż zbiorowa organizowana z Szwecji do Polski.

Wycieczka uda się na wystawę w Poznaniu. Uczestnicy wycieczki wyjadą ze Stockholmu statkiem „Zegluga Polskiej“ do Gdyni, skąd udadzą się do Gdańska, Warszawy, Zakopanego, Krakowa, Wieliczki i Poznania.

ZE ŚWIATA.

Ostateczna liczba ofiar wybuchu w szpitalu w Cleveland.

Ustalono już liczbę ofiar katastrofy w szpitalu w Cleveland: wynosi ona 160 osób. Liczne osoby, które zrazu zdawały się być uratowane, zachorowały dopiero w kilka godzin później, na skutek zatrucia trującymi gazami. Wśród ofiar znajduje się także 6 lekarzy, znaczna liczba dozorców chorych, policjantów i członków straży pożarnej.

Tegoroczne zawody lotnicze Malej Ententy.

Zawody lotnicze Malej Ententy, które miały się odbyć 25 i 26 sierpnia odwołane zostały na 6 i 7 grudnia. Równocześnie trasa, jaką polecą samoloty została zmieniona. W pierwszym dniu lotnicy polecą z Jassów przez Warszawę i Kraków do Pragi, w drugim po linii Praga — Brno — Zagrzeb — Białogród — Bukareszt.

Harry Liedke poddany został operacji ślepej kieszki.

Znany artysta filmowy Harry Liedke musiał poddać się operacji wskutek zapalenia ślepej kieszki. Operacja powiodła się szczęśliwie, stan zdrowia chorego jest zupełnie zadowalniający.

W Kownie znaleziono kły mamuta.

Na przedmieściu Kowna, Aleksota podczas robót ziemnych, znaleziono w głębokości 5 metrów dwa wielkie kły mamuta. Przekazano je muzeum miejskiemu.

Król bułgarski Borys zaręczony.

Jak donoszą dzienniki angielskie, w najbliższych dniach nastąpi ogłoszenie zaręczyn króla bułgarskiego Borysa z księżniczką Sybillą Sachsen-Koburg-Gotha.

Król Borys powrócił właśnie do Sofji ze swej podróży europejskiej, która obejmowała Szwajcarię i Włochy.

Oficjalnie nazywało się, że król chce zasięgnąć porady u wybitnych lekarzy z powodu choroby ucha. W rzeczywistości jednak wizyta króla Borysa we Włoszech miała na celu zwalczenie przeszkód natury religijnej w sprawie małżeństwa z ks. Giovanną włoską. Jednakże wszystkie starania spełzły na niczem, wobec stanowczego oporu papieża.

Wobec niemożności małżeństwa z księżniczką, o której rękę starał się od kilku lat, król Borys zdecydował się zaślubić najstarszą córkę księcia Karola Edwarda, z linii Sasko-Kobursko-Gotajskiej.

Król Borys liczy obecnie 35 lat, przyszła żona ks. Sybilla 21 lat.

Walki w Afganistanie nie ustają.

W zachodniej części Afganistanu doszło do bardzo krwawych i okrutnych walk między trzema tamtejszemi szcepami. Walki toczone były wprost z nieprawdopodobnym okrucieństwem. Okolica, w której odbywały się walki, jest zupełnie zniszczona. Zachodzi obawa, że walki przeniosą się na teren Indji. W związku z tem władze angielskie zmobilizowały na granicy indyjsko-afgańskie silne oddziały wojsk. Według niepotwierdzonych do tej pory wiadomości Amanullah miał ponieść zupełną klęskę. Jest on podobno osaczony kulkowicie przez zwycięskie wojska Habibullaha. W kołach angielskich przypuszczają, że jest to już ostateczna klęska Amanullaha.

Kronika katolicka.

Jubileusz zasłużonego zakładu naukowego XX. Jezuitów w Rzymie.

(KAP) W tych dniach znany instytut Massimo alle Terme, znajdujący się pod kierownictwem XX. Jezuitów, obchodził 50-tą rocznicę swego istnienia. Na uroczystość tę przybyli prawie wszyscy obecni alumnii, znaczna liczba byłych wychowanków, wielu kardynałów, a wśród nich kardynał Ehrle oraz generał zakonu Jezuitów Ledóchowski. Prawie wszystkie instytuty papieskie i uniwersytety przysłały swych przedstawicieli.

Wśród zaproszonych gości znajdowali się reprezentanci rzymskiego zarządu miasta, rządu oraz liczni członkowie szlachty rzymskiej. Uroczystość rozpoczęto odspie-

waniem hymnów papieskiego, narodowego i faszystowskiego. Ojciec św. nadesłał własnoręcznie napisany list z życzeniami dalszej pomyślnej i owocnej pracy, oraz z błogosławieństwem apostoelskim.

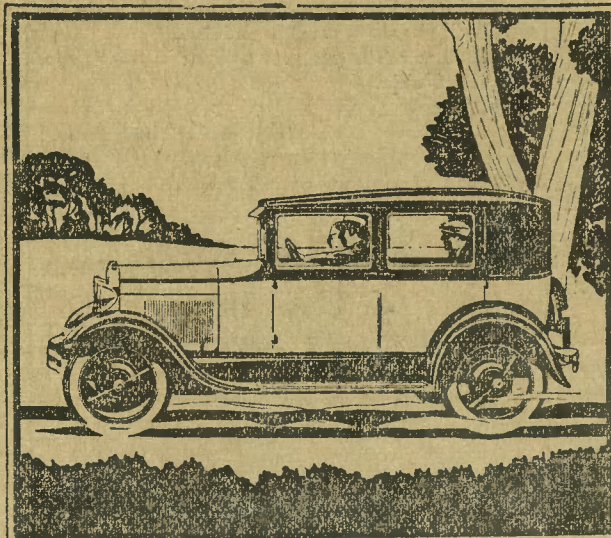
Rektor instytutu wystosował do Papieża w imieniu zebranych telegram, w którym dziękował jak najgoręcej za życzenia i błogosławieństwo.

Katolicka ludność Genewy.

(KAP) Wśród 130.000 mieszkańców Genewa posiada co najmniej 50.000 katolików. Mają oni sześć wielkich kościołów. Siedziba starożytnego biskupstwa genewskiego znajduje się we Fryburgu szwajcarskim.

Wśród katolików genewskich około 10.000 mówi po niemiecku.

Nowy Ford jest niezwykle łatwy do prowadzenia



CZY zdecydowali się nabyć samochód bez próbnej jazdy?

Napewno nie. Skorzystajcie więc z pierwszej wolnej chwili i zwróćcie się do autoryzowanego przedstawiciela Forda, aby Wam zademonstrował samochód. Zasiądźcie sami przy sterze i poprowadźcie wóz przez najbardziej natłoczone ulice, poczem skierujcie go na drogi podmiejskie, zanim zakończycie próbną jazdę.

Zwróćcie uwagę na wygodne siedzenie dla kierowcy, zapewniające mu niemęczącą pozycję. Zauważcie, jak czule reaguje motor na najlżejszy nacisk akceleratora.

Co za wspaniała akceleracja! z 8 na 40 km. w ciągu 8 1/2 sekundy. O ile potrafcie tę zaletę należycie wykorzystać nawet najbardziej zgiełkliwe ulice nie będą przedstawiały trudności. Możecie chwycić takie momenty w ruchu ulicznym, które jedynie błyskawiczna akceleracja Nowego Forda daje Wam możliwość wykorzystania. Praktycznie biorąc, wystarczy jedynie zmienić biegi, kiedy wóz musiał się zatrzymać. Może on jechać bardzo wolno, a w chwili później za najlżejszym naciskiem akceleratora pomknąć naPrzód. Tak samo, jak momentalnie nadaje się szybkość, równie, prędko można wóz zatrzymać.

Samocentrujące hamulce na 4-koła, specjalnej konstrukcji Forda, gdzie cała powierzchnia

szczęk hamulcowych wywiera nacisk na bębny hamulcowe w momencie, kiedy naciśniemy pedał hamulcowy, nawet o ile wóz ma dużą szybkość, sprawia, że wóz na przestrzemi kilku metrów staje, jak przygwożdżony. Możecie śmiało zaufać hamulcom. Nowy Ford ma przytem tę zaletę, że wspornik „trzyma się” drogi, nawet przy gwałtownym zahamowaniu. Koła nie obsuwają się, ani nie wykręcają przy hamowaniu, co czyni manewrowanie wozem zupełnie pewnym. Zmiana biegów jest nieporównanie łatwa. Lewarek umieszczony jest tak, że bez najmniejszej trudności, nawet bez pochylania się, można obsługiwać biegi. Akceleracja działa tak znakomicie, że zmiana biegów w praktyce odbywa się prawie jednym ciągiem, co jest wielką wygodą w dużym ruchu ulicznym.

Za miastem, gdzie niema trudności i przeszkód, można wykorzystywać wielką moc motoru. Nowy Ford z łatwością rozwija szybkość 100 km. a nawet więcej na godzinę. Piękne rezultaty wielu światowych konkursów, w których brał udział Nowy Ford, w pełni to wykazały. Przytem nie odnosi się wrażenia, że

się jedzie z tak wielką szybkością.

Nowy Ford trzyma się znakomicie drogi i wszelkie podrzuty z powodu nierówności drogi przenoszone są na silne resory, które wraz z hydraulicznymi amortyzatorami o podwójnym działaniu czynią jazdę miłą i przyjemną.

Jedynie po takiej próbnej przejażdżce możecie sobie zdać sprawę, co zostaje Wam ofiarowane i zrozumiecie, czemu w przeciągu zaledwie 15 miesięcy wyprodukowano i sprzedano 1 1/2 miliona ciężarowych i osobowych wozów modelu „A”.

Oto nadeszła wiosna. Pośpieszcie się więc odwiedzić najbliższego autoryzowanego przedstawiciela Forda, obejrzyjcie piękne otwarte i zamknięte modele, co ułatwi Wam wybór odpowiedniego wozu, poczem udajcie się nim na próbną przejażdżkę.



Roadster	Zł. 8.900
Phaeton	- 9.165
Tudor Sedan ..	- 10.720
Coupe Służbowe	- 10.470
Standard Coupe	- 11.170
Coupe Sportowe	- 11.170
Fordor Sedan ..	- 11.690
Składane siedzenie (dla Roadsteru i Coupe)	415
Zderzaki	- 295

Wszystkie ceny rozumieją się f. o. b. Gdańsk łącznie z cłem. Bez podatku obrotowego.

FORD

FORD MOTOR COMPANY

12955

Kościół katolicki w Danji.

(KAP) Danja posiada 24.000 katolików, których według skandynawskiego czasopisma katolickiego „Credo”, obsługuje 83 księży w 32 parafjach, tak, że na jednego kapłana przypada okrągło 200 wiernych.

W Danji ciągle jeszcze daje się odczuwać brak przyrostu księży krajowego pochodzenia: na 83 kapłanów, pracujących w tym kraju, Duńczyków jest tylko 17. Zakonnicy tamtejsi w liczbie 60 należą do 11 rozmaitych zgromadzeń zakonnych. Oprócz księży Danja posiada około 740 zakonnic, należących do 10-ciu żeńskich zgromadzeń zakonnych. Pracują one w 15 szpitalach, w wielu schroniskach dziecięcych, sanatorjach i uzdrowiskach. Duńska ludność katolicka składa się z dwóch zupełnie odrębnych warstw: z konwertytów i ich potomstwa, mieszkających przeważnie w miastach, oraz z napływowych polskich robotników rolnych. Praca duszpasterska wśród katolików polskich związana jest z wielkimi trudnościami z powodu rozproszenia wiernych na znacznych obszarach. Inną trudność nasuwają zdarzające się tu często małżeństwa mieszane między ludnością polską i duńską. Małżeństwa te mają charakter mieszany również pod względem religijnym. Ruch narodowy wśród emigrantów broni Polaków przed wynarodowieniem się i sprawia, że katolicyzm w Danji nie nabiera charakteru re-

ligii swojskiej. Dla Duńczyków katolicyzm jest przedewszystkiem religią Polaków, a więc czemś obcym. Właściwego ruchu konwersyjnego, takiego, jaki znamionuje Anglię, Danja nie zna, chociaż w ostatnich latach przeciętna liczba nawróceń w ciągu roku wynosi 200.

Kanonizacja świątobliwej Teresy Małgorzaty Redi.

(KAP) Na konsystorzu w Watykanie postanowiony został proces kanonizacyjny czcigodnej Teresy Małgorzaty Redi od Najśw. Serca Jezusowego oraz przyjęcie rozporządzenia, którem uznano trzy cuda czcigodnego Klaudjusza delle Colombiere z Tow. Jezusowego. Na posiedzeniu konsystorza obecni byli Ojciec św. oraz kardynałowie Ehrle, Laurenti i Verde.

odkurzacze
Froterki
Filtry

WARSZAWA,
Krak. Przedm. escie 4.



1862

Z WIELKOPOLSKI I POMORZA.

Nieudała wyprawa kasiarzy.

Inowrocław, 21 maja.

Do biura zarządu huty szklanej „Inowrocław” zakradli się kasiarze, którzy usiłovali skraść znajdujące się w kasie 6.000 zł i papiery wartościowe. Kasiarze jednak zostali spłoszeni i zbiegli.

Odstąpienie pomnika dla poległych w Margoninie.

W ub. poniedziałek odbyła się w Margoninie przepiękna uroczystość odstąpienia wspólnego pomnika ku czci poległych. Uroczystość ta odbyła się w obecności starosty, dr. Jerzykowskiego i przedstawicieli IV. dywizji maj. Arciszewskiego z Bydgoszczy i wielu innych.

Obszerne sprawozdanie podamy w nast. numerze.

Najważniejsze imprezy w pierwszym tygodniu P. W. K.

21 maja (wtorek).

Godz. 10: Popisy chórów wszechświatowskiego zjazdu śpiewaczego w hali kongresowej.

Godz. 16: Koncert dawnej muzyki polskiej w auli Uniw. Pozn.

Godz. 20: Zamknięcie zjazdu śpiewaczego w auli Uniwersytetu. Początek festiwalu muzyki polskiej. Przyjazd wycieczki Polaków z Ameryki.

22 maja (środa).

Godz. 13: Konkursy hipiczne i gra w polo na Błoniach Grunwaldzkich. Dalszy ciąg zjazdu studentów medyków.

23 maja (czwartek).

Godz. 13: Konkursy hipiczne na Hippodromie.

24 maja (piątek).

Otwarcie zjazdu ekonomistów i statystyków polskich. (Uniwersytet). Zjazd kupiectwa żydowskiego.

Zjazd okręgowy Straży Pożarnych w Chełmnie.

Zarząd okręgu XXXII Związku Straży Pożarnych województwa poznańskiego urządza swój doroczny zjazd okręgowy, z współudziałem powiatów bydgoskiego, szubińskiego, chodzieskiego, wągrowieckiego i wyrzyskiego, połączony z zawodami konkursowymi o nagrody w niedzielę dnia 26 maja br. Program: O godz. 8-ej zbiórka drużyny wrzyskiej przed strażnicą miejską. Stąd wymarsz z orkiestrą wojskową na rynek po gości i drużyny bratnie; o godzinie 9 wymarsz przed gmach starostwa w celu odebrania pana starosty (prezesa okręgu) oraz władze miejskie; o godz. 9,30 msza św.; Po nabożeństwie odmarsz drużyn na salę hotelu „Dom Polski”, gdzie nastąpi powitanie gości i delegatów, następnie posiedzenie okręgowe; od godz. 11,30 przerwa obiadowa; o godz. 1-ej zbiórka na Rynek, stąd wymarsz na plac ćwiczeń, zawody konkursowe; o godz. 4-ej ogłoszenie wyniku zawodów, rozdanie nagród, defilada i oficjalne zamknięcie zjazdu.

Nakło.

Walne zgromadzenie Banku Ludowego w Nakle.

W ub. dniach dokonał uroczystego poświęcenia nowych lokali Banku Ludowego ks. proboszcz Ignacy Geppert, następnie odbyło się pod przewodnictwem prezesa rady nadzorczej p. rotm. Jerzego Dzwonkowskiego doroczne walne zgromadzenie przy licznych udziałach członków i gości. Imieniem zarządu zdał sprawozdanie z czynności za rok 1928 dyr. Namysłowski. Na wstępie poświęcił on kilka słów „Spółdzielczości w Polsce Niepodległej”. Przez powstanie z miejsc uczczono 10-lecie Niepodległości Polski oraz pracy spółdzielczej.

Z przedłożonego przez dyr. Namysłowskiego sprawozdania rocznego wynika, że Bank Ludowy rozwija się nadspodziewanie dobrze. Obroty (5.798.821,94 zł) i sumy bilansowe (391.650,82 złote) wykazują poważny wzrost w stosunku do roku zeszłego. Bank spełnia w zupełności swe zadanie wobec członków i społeczeństwa. Świadczą o tym cyfry. Udziały wynoszą 43.572,86 złotych, fundusze 8.876,95 zł, wkłady oszczędnościowe 100.414,80 zł.

Należy podnieść działalność zarządu w kierunku krzewienia ruchu oszczędnościowego. Bank wydaje broszurki, ulotki, uświadamiając ludność o konieczności oszczędzania. Spółdzielnia posiada zastępstwo Banku Polskiego dla inkasowania weksli, którego interesy załatwia sprawnie, pozbawiona jest placówką pomocy technicznej Państw. Banku Rolnego, Oddz. w Poznaniu.

Bank posiada od roku ub. własny gmach Kupno i urządzenie lokali bankowych według nowoczesnych wymagań, zawdzięczać należy staraniom dyr. Namysłowskiego. W imieniu rady nadzorczej zdał sprawozdanie prezes p. rotm. J. Dzwonkowski. Zebranie odbyła rada

nadzorcza 12, komisja rewizyjna 5. Z ramienia Związku Spółdzielni odbyła się rewizja urzędowa z wynikiem bardzo dobrym. Bilans oraz rachunki strat i zysków walne zgromadzenie przyjęło jednogłośnie bez zastrzeżeń, udzielając zarządowi i radzie nadzorczej pokwitowania. Uchwalono dla udziałowców 8 proc. dywidendy.

W skład rady nadzorczej weszli pp. Jan Dobrucki, Jerzy Dzwonkowski i Edward Wybrański — ponownie; zaś w miejsce p. Marcina Gorzaniaka wybrano p. Ludwika Nowackiego, kupca z Nakla.

Instytucja Banku Ludowego w Nakle kierowana fachowo i sprawnie przez swój zarząd, cieszy się zaufaniem swych klientów i społeczeństwa, a napływ nowych kapitałów przyczyni się niewątpliwie do dalszego rozwoju banku.

4. Ekspozat na Wystawę Powszechną.



Redaktor.

Cenzura studentów poznańskich.

Jeden z dzienników poznańskich ogłosił pismo „Polskiego Komitetu Akademickiego” w sprawie wystawienia komedji Antoniego Słonimskiego. Z pisma wynika, że ów Komitet akademicki zdecydował się nie protestować czynnie przeciw wystawieniu komedji Słonimskiego p. t. „Murzyn warszawski”. Tak więc młodzież uzurpuje sobie już rolę cenzorów.

Zjazd ekonomistów polskich w Poznaniu.

Obrady zjazdu ekonomistów polskich w Poznaniu odbywać się będą w sali 17 (Lubrańskiego) Uniwersytetu Poznańskiego.

Otwarcie nastąpi dnia 24 maja o godzinie 10 rano, poczem będą wygłoszone referaty o zagadnieniu kształcenia ekonomicznego. Zjazd powyższy potrwa trzy dni.

Damastawek.

Zamiast kroniki niedzielnej. Dzięki wysiłkom p. Daniela zbudowany został wiatrak na własnym ogrodzie, który bezpłatnie miele mąkę w dniu i nocy. Bezpłatnie oglądać można na ulicy Kolejowej przy dworcu. Jest to ładny pomysł pracownika kolejowego tut. stacji Jaglica. W tut. miejscowości panuje choroba oczna, jaglica i dlatego lekcje szkolne przez pewien czas nie odbywają się.

BIEDRUSKO. 58 p. p. (4 pułk strzelców Wlkp.), który w r. 1919 chlubnie się odznaczył pod Chodzieżą, Zdziechową i Rynarzewem, z okazji 10-lecia swego istnienia nadaje b. żołnierzom pułku zatwierdzoną przez M. S. Wojsk. odznakę pamiątkową pułku, po uprzednim pisemnym zwróceniu się do dowództwa pułku w Poznaniu, który udziela wszelkich informacji w tej sprawie. Łącznie ze znacznikiem pułkowym jest do nabycia w Spółdzielni Żołnierskiej 58 p. p. zarys historii pułku, objętości 36 stron druku, w cenie 50 groszy za egzemplarz.

Święto Młodych Polek w Kcyni.

(Od własnego sprawozdawcy „Dzien. Bydg.”).

(ak) Zrzeszenia młodzieży polskiej, powstające we wszystkich mniejszych lub większych miasteczkach, jak również na wsiach, spełniają swe zadania należycie. W nich bowiem podtrzymywany jest duch narodowy, poczucie obywatelskie, oparte na zdrowych zasadach katolickich oraz rozwój fizyczny. Ku tym celom dąży również Stowarzyszenie Młodych Polek w Kcyni, które w pierwszym dniu Zielonych Świąt obchodziło uroczystość poświęcenia sztandaru, ufundowanego staraniem zarządu z kś. kanonikiem Opelińskim, patronem stowarzyszenia na czele, oraz przy wydatnej pomocy obywatelstwa kcynskiego.

Święto druhu rozpoczęło się o godz. 8-ej rano nabożeństwem, które odprawił w kościele farnym ks. Marusz, poświęcając sztandar i wygłaszając przy tem niezwykle podniosłe kazanie.

Chrzestnymi byli pp.: Nowakowa, Nadolny, Ronkowa, Batóg, Michałakowa, Gola, Jagodziska, Lurantz, Krańska, Nowak, Czechowska, Krańska, Marczakowa i Kaleta.

Po nabożeństwie pochód udał się przed sal-

kę parafjalną, gdzie rozwiązał się, aby o godz. 2-ej po południu zebrać się w sympatycznym lokalu p. Gdańca, dla dopełnienia uroczystości na zebranie i wbijanie gwoździ pamiątkowych.

W święcie żywy udział brały delegacje miejscowe towarzyszki: kolejarzy, „Sokoła”, Przemysłowców, Robotników Katolickich, Hufiec szkolny seminarjum nauczycielskiego i Stow. Młodzieży Polskiej męskiej z sześcioma sztandarami.

Zebranie uroczyste zagał ks. Marusz w zastępstwie ks. kanonika, patrona stowarzyszenia, poczem członkinie odpiewały pieśń, a p. Góralszykówna Genowefa i Laurantówna wygłosiły deklamację; odczytano przysłane z okazji uroczystości życzenia i wbito gwoździe w sztandar pięknie haftowany z wizerunkiem św. Teresy.

Wieczorem o godz. 8 w sali p. Gdańca odbyła się wieczornica, urozmaicona śpiewami i deklamacjami, sztuką sceniczną p. t. „Zwycięstwo miłości”, odegraną przez członkinie stowarzyszenia.

Z Torunia.

Nocny dyżur ma do dnia 24 bm. włącznie apteka pod Lwem, Rynek Nowomiejski.

Ludwik Solski w Toruniu.

Teatr Miejski w Toruniu wystawił w sobotę dnia 18 bm. pięcioaktową sztukę Adolfa Nowaczyńskiego p. t. „Fryderyk Wielki”. Rolę tytułową odtworzył jeden z największych artystów scenicznych Ludwik Solski z Warszawy. Genjalny ten artysta wywołał swą mistrzowską grą już nie tylko zachwyt, lecz wprost zdumienie. Teatr był przepelniony. Rozentuzjadowana publiczność darzyła wielkiego artystę niemiłkającymi oklaskami i obrzuciła go kwiatami.

Obszerniejsze sprawozdanie zamieścimy jutro.

Śmieciarki na ulicach. W dniach ostatnich Magistrat toruński poustawiał na główniejszych ulicach Torunia kosze do śmieci, wykonane z blachy cynkowej. Kosze te przymocowane są do słupów latarni.

Pożar domu mieszkalnego. Dnia 14 bm. powstał pożar w domu mieszkalnym na majątku Wrzosa pow. Toruń, u dzierżawcy Masiaka Marcina. Powstała szkoda przez pożar wynosi około 20.000 zł.

Piorun spalił chlew. Dnia 13 bm. podczas burzy uderzył piorun w chlew rolnika Stuckiego Tomasza, zam. w Gostyczynie - wybudowanie, gdzie spalił się chlew, stodoła wraz z młoc-

arką, wagą dziesiętną, siewczarką. Strata wynosi około 5.200 zł. Poszkodowany ubezpieczony nie był.

tnie spłonęła wraz z maszynami rolniczymi. Ogólna szkoda wynosi około 10.000 zł

Sprawa sprzeniewierzeń komerników magistrackich w Toruniu.

W swoim czasie głośną była sprawa aresztowania komerników magistrackich w Toruniu, którzy zostali aresztowani za sprzeniewierzenie kilkunastu tysięcy zł. na szkodę Magistratu i płatników.

Dnia 17 bm. w wydziale karnym sądu okręgowego w Toruniu odbyła się rozprawa karna. Na ławie oskarżonych zasiadło pięć osób. Trybunałowi przewodniczył sędzia Sosiński, oskarżał prokurator Bienkowski. Oskarżonych broniło dwóch adwokatów: Doerffer i dr. Skapski. Jako świadkowie przesłuchiwani byli pp. radca Wąsik, kontroler Bąkowski i sekretarz Makowiak, którzy zeznawali i przedstawiali sprawę nadużyć, każdy w innym oświetleniu, z czego wnioskować można było, iż w tymże czasie brak było w Magistracie kontroli nad personelem egzekutywy podatkowej.

Sąd, uznając że okoliczność jako łagodząca, skazał Rogackiego na 4 mies. więzienia, Świątalskiego, Wiśniewskiego, Dekańskiego i Zbrojewskiego po 6 mies. więzienia, z zaliczeniem aresztu śledczego.

Grudziądz.

Z TEATRU MIEJSKIEGO.

„Nauczycielka”. We wtorek, dnia 21 bm. wznowienie przeszlicznej, pastelowej sztuki D. Nicodemiego „Nauczycielka”, z świetną wykonawczynią roli tytułowej p. Hryniewicz-Winklerowej. Ze sztuką tą zespół teatru wyjeżdża na gościnne występy do Torunia.

Mistrz sceny polskiej, Ludwik Solski, w Grudziądzu. Dzięki usilnym staraniom kierownictwa teatru wkrótce przyjeżdża na gościnne występy znakomity artysta i reżyser Teatru Narodowego. Znakomity gość wystąpi w sztuce Nowaczyńskiego „Fryderyk Wielki”, w której kreuje tytułową rolę starego Fritza. Dzięki głębi swego genialnego talentu i wirtuozowskiej technice, mistrz stwarza spiszową po-

stać, która na długo pozostaje w pamięci widza. Obok znakomitego gościa wystąpi p. Ludwik Czarnowski, b. dyrektor teatrów lwowskich i cały zespół toruński z p. Rygiem na czele. Bilety są już do nabycia w dziennej kasie.

Jubileuszowy zjazd nauczycielstwa pomorskiego w Chełmnie

W niedzielę rozpoczął się w Chełmnie jubileuszowy zjazd nauczycielstwa pomorskiego Stow. Chrzęśc. Narodowego Nauczyc. Szkół Powszechnych. Wczoraj odbył się X. walny zjazd delegatów Pomorza, dziś (we wtorek) odbędzie się wielki zjazd jubileuszowy. Szczegółowe sprawozdanie umieścimy w najbliższych numerach.

Szybki wzrost oszczędności

w Kasie Spółdzielczej Parcelacyjno-Osadniczej w Grudziądzu:

w dniu 31 grudnia 1928 r.	zł. 792.885.89
„ 31 stycznia 1929 r.	zł. 820.445.59
„ 28 lutego 1929 r.	zł. 880.082.42
„ 31 marca 1929 r.	zł. 971.889.50
„ 15 kwietnia 1929 r.	zł. 1.026.015.37

jest najlepszym dowodem wielkiego zaufania wszystkich sfer społeczeństwa do naszej Kasy, wysokich gwarancji i najwyższych korzyści, które daje Kasa Spółdzielcza Parcelacyjno-Osadnicza swym wkladcom.

Nietylko wysoki procent - **10 w stosunku rocznym** - lecz przedewszystkiem **pewność lokaty i terminowy zwrot** przyczyniły się do wyżej przedstawionego wzrostu oszczędności. Gwarancje Kasy wynoszą obecnie na podstawie wpłaconych udziałów członkowskich wraz z nieruchomościami **3.500.000.- zł.**

Równocześnie zawiadamiamy wszystkich wkladców, że Kasa Spółdzielcza Parcelacyjno-Osadnicza w Grudziądzu rozlosowywać będzie stale przy doposażeniu każdego dalszego 100.000 zł. **5 premji po 100 zł.** drogą losowania pod nadzorem specjalnej Komisji.

Zatem oszczędzajcie nadal

w Kasie Spółdzielczej Parcelacyjno-Osadniczej w Grudziądzu.

Kwoty przekazywać należy na nasz r-k w P. K. O. Poznań Nr. 206.780.

KRONIKA

Bydgoszcz, dnia 21 maja 1929 roku.

KALENDARZYK.

Dziś: Feliksa z Kantal., Sekundyna.
Jutro: Julji p. m., Faustyna.
Wschód słońca: godz. 3,58.
Zachód słońca: godz. 19,55.

DYZURY APTEK:

Od dnia 21 maja br. do dnia 26 maja br. dyżurują następujące apteki:

1. **Apteka pod Koroną**, ul. Dworcowa 74, tel. 301.
2. **Apteka pod Niedźwiedziem**, ul. Niedźwiedzia 6, tel. 50.

Wypożyczalnia książek „LEKTOR”, ulica Gdańska 141, otwarta codziennie od godziny 8 rano do 6 wieczór. Telefon 1739.

Muzeum miejskie przy Starym Rynku otwarte codziennie od 10—4, w niedzielę od 11—2. Obecnie w Muzeum wystawa obrazów prof. Bartla i Gessnerówny.

TEATR MIEJSKI.

Dziś o godz. 19,30 operetka Falla „**Młodość w maju**”.

W **środe i czwartek** operetka Nedbala „**Polska krew**”.

W **piątek i sobotę** „**Młodość w maju**”.
W **niedzielę** komedia Schönhntana „**Odrodzenie**”.

W **poniedziałek** dnia 27 bm. odbędzie się jedyny występ znakomitego artysty **Stefana Jaracza** w otoczeniu własnego zespołu teatru „Reduta”. Na afiszu głośna komedia Stonimskiego „**Murzyn Warszawski**” z Jaraczem, kapitalnym odtwórcą Hertmańskiego.

Pokłosie świąteczne.

Zielone Świątki były — i to jedyna nasza pociecha — naprawdę zielonemi. Zimne powietrze podczas świąt przypominało prąd Alaskę czy Grenlandję, aniżeli środkową Europę. Najokrutniej był dla nas mieszcuchów, tak bardzo spragnionych ciepła po długim okresie lodowym, lodowaty chłód w pierwsze święto: daremnie gwizdały syreny pierwszych parowców, zdążających w tym roku do Brdyjścia, — daremnie hałasowały gigantofony w Teatralce: nikt się nie zjawił. Zdawało się, że liczni sprzedawcy lodów sami zamieniają się w bryłę lodu. Nieostrożnymi byli ci, którzy lekko ubrani chcieli się rozgrzać na łonie natury. W rezultacie wypocili się w łóżku dobrym arakiem.

W drugie święto było nieco lepiej. Aczkolwiek we wczesnych godzinach porannych dachy pokryte były szronem, na którego widok już człowiek musiał dostać kataru, słońce świeciło przez cały dzień przy błękitnym niebie, lecz z trudem tylko promienie słoneczne ociepliły powietrze. Na Gdańskiej, jak zwykle, prawdziwa rewja mód.

Bractwo Strzeleckie rozpoczęło w drugie święto z wielką okazałością swe tradycyjne uroczystości: Pochód przez miasto, zabawa i wszelkie inne imprezy wielki zaszczyt przynoszą naszemu Bractwu.

O wzmószonym ruchu obcych w naszym mieście da okazji Wystawy Poznańskiej nic się nie da odczuwać. Co miałyby turystów przyciągnąć do Bydgoszczy? Przejżdżają przez nasze miasto jak przez jakieś Zajączkowo. I to mimo czy właśnie skutkiem naszej wielkiej propagandy magistratu. Warto by pomyśleć o rozpisaniu ankiety na temat: „Jak przyciągnąć obcych do Bydgoszczy?”

Al.

Prezydent miasta na urlopie. Wiceprezydent miasta dr. Chmielarski rozpoczął z dniem dzisiejszym 2-miesięczny urlop. Zastępować go będzie p. radca Podoski.

Emerytowani robotnicy, wdowy, sieroty i inwalidzi kolejowi byłyj dzielnicy pruskiej! Nadzwyczajne zebranie celem wyjaśnienia sprawy zapomóg przez delegata, który był w Poznaniu, odbędzie się w **środe**, 22 maja rb., w salce p. Mellera — plac Piastowski 2 — o godz. 10 przed południem. Uprasza się o liczny udział zainteresowanych.

Sprostowanie. W spisie maturzystów gimn. klasycznego opuszczono abiturjenta Arnolda Szwedę. Oprócz tego zamiast Gross, ma być Bross i zamiast Szwarzenzer Arn., Szwarzenzer Ant.

Maturzystki Gimnazjum Humanistycznego. W uzupełnieniu zapodanych w świątecznym numerze naszego pisma nazwisk maturzystek Żeńskiego Kat. Gimnazjum Humanistycznego, dodajemy, że świadectwa maturalne otrzymały jeszcze: Zofja Cozłówna i Jadwiga Groziańska.

Rząd będzie płacił odszkodowanie niewinnie skazanym. Ministerstwo sprawiedliwości ureguje w drodze specjalnych przepisów kwestję odszkodowań dla osób niewinnie skazanych wyrokami sądowymi. Ogólne podstawy takich wypadków zostały już ustalone w nowej procedurze karnej. Wysokość odszkodowań dla niewinnie skazanych uzależniona będzie od ilości lat odsiedzianych w więzieniu, skali zarobków w okresie poprzedzającym skazanie i t. d. Ustawa taka obowiązywała już w b. dzielnicy pruskiej.

Cenne prace naukowe. W „Ruchu Samorządowym” wojewódzkich związków komunalnych Ziemi Zachodnich publikuje **dr. med. Stanisław Meysner**, dyrektor sanatorium na piersiowo chorych w Smukale, wrażenia z podróży naukowej do Francji. Dr. Tadeusz Osiński podaje **geografię gospodarczą powiatu starogardzkiego**, gdzie gleby do połowy są ciężkie (głina), do połowy lekkie (piasek), a ludność w 60% zatrudnia się rolnictwem i leśnictwem, razem z hodowlą, ogrodnictwem i rybołówstwem.

Nieznany samobójca.

Dnia 19 bm. o godzinie 8 rano, znaleziono na lewym brzegu rzeki Brdy, opodal tartaku „Wisła”, leżącego bez życia człowieka. Powiadomione natychmiast władze policyjne, przybywszy na miejsce, stwierdziły, że człowiek ten popełnił samobójstwo wystrzałem z rewolweru, trafiając w samo serce. Dowodem samobójstwa jest to, że denat. rozpiąwszy wierzchnie ubranie, strzelił do siebie tylko przez koszulę, przykładając rewolwer do samego ciała; przytem znaleziono przy nim kartkę papieru, na którym wypisane były słowa: „Zastrzeliłem się sam, nie sekcjonujcie mnie”. Broni jednak nie znaleziono przy denacie, który prawdopodobnie bezpośrednio po wystrzale rzucił ją do rzeki, lub też możliwym jest, że ktoś z przechodniów przywłaszczył sobie. Dowodów, stwierdzających tożsamość osoby, ani żadnych innych nie znaleziono przy denacie, gdyż, jak ślady wykazywały, przed popełnieniem samobójstwa, spalił on na miejscu wszystkie papiery, pozostał tylko niedopalony przekaz pocztowy, z którego wynika, że na przekaz ten przed kilku dniami nadano w urzędzie pocztowym w Poznaniu 700 zł. na nazwisko Kuszyńskiego do miejscowości Kijewo.

Denat. liczył lat około 30. Bliższych informacji udzielił wydział policji śledczej przy ul. Jagiellońskiej 21, pokój 70.

Wyłowione zwłoki topielca.

Dnia 19 bm. o godz. 5,30 rano, przechodnie zauważyli w kanale piątej śluzy pływające na powierzchni wody zwłoki człowieka, o czem powiadomiono policję. Przybyłe natychmiast na miejsce władze śledcze, zarządziły wydobycie topielca, w którym rozpoznano 61-letniego robotnika Wojciecha Piórkowskiego, zamieszkałego w Bydgoszczy przy ul. Toruńskiej 155, żonatego. Zwłoki odtawiono do kostnicy przy szosie szubińskiej, a dalsze dochodzenia wykazały, czy zachodzi tu nieszczęśliwy wypadek, czy też samobójstwo.

Pijana kobieta wywołała gorszącą awanturę. Dnia 18 bm. wieczorem, w hali tutejszego dworca, wielka, gorsząca awanturę wywołała niejaka Gertruda Retzlaf, bez stałego miejsca zamieszkania. Będąc w stanie podchmielnym, chwyciła pod rękę mężczyzn, idących w towarzystwie swych żon, lub innych kobiet i wołała: „ja jestem twoją żoną i ze mną pojedziesz, a nie z tamtą”, przyczem obсыpywała stekiem obelg owe kobiety, a niektóre z nich nawet poturbowała. Pijaną awanturę publiczność przytrzymała i oddała w ręce policji, która ją osadziła pod kluczem.

Usiłowana kradzież. W nocy z 17 na 18 bm. dotychczas nieznaną sprawcy usiłowali włamać się do kiosku p. Marjana Plucińskiego przy ulicy Gdańskiej 69, gdzie oderwali już dużą kłódkę i nadłamali drzwi, jednak zostali spłoszeni.

Prawidłowe trawienie i zdrowa krew osiąga się przez codzienne używanie po pół szklanki naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa. Lekarze specjalści chorób narządów pokarmowego chwala wodę **Franciszka-Józefa**, ponieważ pobudza ona funkcję żołądka i kiszki usuwa obrzmienia wątroby, powiększa wydzielinę żółci, zwiększa ilość moczu, działa na przemianę materji, odświeża i odmładza krew.

Awanturnik. Dwudziestoczworo letni Edmund M., będąc w podchmielnym stanie, rzucił się w restauracji p. Imbsa przy ulicy Śniadeckich 29, bez żadnego powodu na spokojnie siedzących przy stoliku małżonków G. i dołłwie ich pobili. Gdy oburzeni w restauracji goście chcieli przytrzymać awanturnika, aby go oddać w ręce policji, zdołał zbiec. W awanturczym szale udał się M. następnie do restauracji Centralnej, gdzie również bez żadnego powodu, zaczął się awanturować, obrzucając gości szklankami i butelkami; dopiero służba restauracyjna ubezwładniła awanturnika i oddała w ręce policji, która odprowadziła go do aresztu.

5. Ekspozat na Wystawę Powszechną.



Urzędnik.

Widmo.

W huku i trzasku codziennego życia, W szarzyźnie godzin, która serce ziębi, Wiele się rzeczy chowa w naszej głębi I wyjść nie może ze swego ukrycia.

A czasem nocą, w dyskusji przy trunku, Coś naszej duszy odsłania pokrywę, I wstaje widmo, groźne i straszliwe, Zwiastun bliskiego bardzo porachunku.

I za twym stołem zasiadają mary, Wiedźmy kościste, krzywdy [niepomuszczone — Ty, któryś pijał ze złocistej czary? Pomyśl, czy masz coś na swoją obronę, Ty, któryś pijał ze złocistej czary?

Jakie uczynki twych sędziów oniemia? Oskarżycieli zmieniając w obrońcę? Straszliwe rzeczy już widziało słońce Na cmentarzysku, co się zowie ziemią!

Henryk Zbierzchowski.

Delegacja Zjednoczenia Kolejowców Polskich w ministerstwie komunikacji.

Delegacja wybrana przez ogólny zjazd delegatów „Zjednoczenia Kolejowców Polskich” w osobach prezesów zarządów okręgowych: gdańskiego i poznańskiego, oraz przewodniczącego Zrzeszenia pracowników kolejek powiatowych b. zaboru pruskiego, którą prowadził wiceprezes zarządu głównego „Z. K. P.” p. Budniak, udała się do Ministerstwa Komunikacji w sprawie postulatów pracowników wymienionych kolejek.

Delegację przyjął naczelnik wydziału etatów i płac p. Bogdanowicz, któremu po szczegółowym wyjaśnieniu postulatów wręczono obszerny memoriał.

Pan naczelnik przyrzekł postulaty, po zaznajomieniu się z odnośnymi przepisami prawnymi w miarę możności przychylnie załatwić.

Ta sama delegacja przesłała wyczerpujący memoriał zawierający postulaty pracowników kolejek powiatowych b. zaboru pruskiego odnośnie jednolitego i należytego

Kradzież kieszonkowa przy pociągu.

Dnia 18 bm. o godz. 22, na tut. dworcu, podczas wsiadania do pociągu pospiesznego, odchodzącego do Poznania, skradziono p. Aleksemu Dubickiemu z Inowrocławia, portfel, w którym znajdowało się 200 zł. gotówki oraz różne dokumenty. Kradzieży dokonała szajka złodziei, złożona z czterech osobników, którzy skupiwszy się w koło p. Dubickiego w chwili jego wsiadania do wagonu, utworzyli sztuczny tłok, Pan Dubicki zorientowawszy się w sytuacji, przytrzymał sprawcę kradzieży i oddał go w ręce policji, jednak portfela przy nim nie znaleziono, gdyż zdążył on go już oddać swym współnikom, którzy zaraz zbiegli. Po doprowadzeniu sprawcy do urzędu policji, stwierdzono, że jest to niejaki 32-letni Izrael Goldchalik z Warszawy, przybyły do Bydgoszczy na „gościnne występy”. Kieszonkowca osadzono pod kluczem, a za współnikami jego wszczęto poszukiwania.

Odnalezieni. Franciszek Dzikowski, o zaginięciu którego donosiliśmy przed niedawnym czasem, odnalazł się. Był on chory i zmuszony pozostać jakiś czas u znajomych w pewnej miejscowości.

Emilja Wera Szymowiczówna, zamieszkała u swej matki przy ulicy Artura Grotgera, która przed kilku dniami zniknęła bez śladu, odnalazła się w Warszawie, gdzie przebywała u swych krewnych.

Włamanie do kiosku. W nocy z 17 na 18 bm. nieznaną sprawcy włamali się zapomocą rozbicia drzwi do kiosku p. Mieczysława Szydłowskiego przy ulicy Dworcowej 33, gdzie skradli różne towary ogólnej wartości około 500 zł.

Ujęcie dwóch rzeźmieszków. Policja w Bydgoszczy ujęła dwóch złodziei kieszonkowych, Leona Gołoda lat 36 i Ludwika Jarosza lat 49, którzy przybyli z Warszawy na gościnne występy do Bydgoszczy, skąd mieli zamiar udać się na „zwidzenie wystawy”. Osadzono ich pod kluczem.

Kradzież roweru. Dnia 17. bm. o godz. 9,30 Walentemu Harmańskiemu, zamieszkałemu przy ulicy Garbary 6, skradziono rower męski, pozostawiony w sieni gmachu Powiatowej Kasy Chorych.

PROGRAM W KINACH.

KRYSTAL. Dziś po raz ostatni wystąpią Pat i Patachon w swych nowych rolach jako „Pasazerowie na górze”, którzy bawią swymi kawałami codziennie liczną publiczność na widowni. Jutro tragedia z głośnym aktorem dramatycznym Rudolfem Schildkrautem w roli lekarza, p. t. „Śmiertelna krzywda”.

NOWOŚCI demonstrowało wczoraj nowe arcydzieło techniki kinematograficznej p. tyt. „Ostrzegam”, dramat, pełny głębokich tajemnic, osnuty na tle rozpowszechnionej słynnej powieści „Niesamowity dom”. Mistrzem realizacji tego filmu jest Paweł Lern, który stworzył „Ostrzegam” — potężną symfonię niesamowitości. Laura la Plante, John Boles, Margaut Livingston i inni wybitni artyści biorą udział w tym filmie.

MARYSIENKA. Wczorajsza premiera spotkała się z aplauzem publiczności. „Bohaterska Lady” to film, w którym niesamowite wydarzenia oraz dobry ton składają się na tak przyjemny i ciekawy scenariusz, że opuszczając widownię, opuszcza się ją z żalem rozstania i wdzięcznością pobytu.

CORSO wyświetla sensacyjny dramat w 2 serjach, 21 aktach, ilustrujący walkę o zakopane skarby piratów na jednej z wysp Polinezji, p. t. Wyspa zatopionych skarbów”. W rolach głównych: piękna Anita Stewart i słynny Bruce Gordon. Nadprogram „Dziennik Pathe”.

ubezpieczenia na starość i niezdolności do pracy tychże pracowników do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

Sprawa dodatku dla kolejarzy na czas Powszechnej Wystawy Krajowej.

Na mocy uchwały ogólnego zjazdu Zjednoczenia Kolejowców Polskich wybrano delegację do Ministerstwa Komunikacji o przyznaniu dodatku w wysokości 40% miesięcznego uposażenia dla pracowników kolejowych Okręgu Poznańskiego na czas Powszechnej Wystawy Krajowej. Delegacji wyjaśniono, że sprawę dodatku (dokładki) przedstawiło Ministerstwo Komunikacji dwukrotnie Ministerstwu Skarbu — wskazując pokrycie tegoż wydatku z własnych funduszy. Ponieważ dodatek ten dotyczy nietylko pracowników kolejowych — wystąpiło Ministerstwo Komunikacji z wnioskiem do Rady Ministrów, która sprawę w najbliższym czasie rozpatrzy.

Urlopy wypoczynkowe robotników.

Wobec tego, że rok rocznie wynikają z targi w przedsiębiorstwach handlowych i przemysłowych na ile urlopów, przypominamy, że ustawy czas urlopowy rozpoczyna się w dniu 15 kwietnia i kończy się w dniu 15 września. Sprawa udzielenia urlopu pracownikom umysłowym i fizycznym została uregulowana okólnikiem Ministerstwa Pracy, który został rozestany poszczególnym inspektorom pracy.

W myśl okólnika tego w przedsiębiorstwach rzemieślniczych, o ile liczba zatrudnionych robotników zostaje czasowo zredukowana do czterech lub mniej, mają pozostali pracownicy prawo do korzystania z urlopów w tym wypadku, jeżeli przed pół rokiem liczba zatrudnionych wynosiła więcej niż 4.

O ile robotnik nie korzysta z urlopu według kolejności, która została wyznaczona, nie ma on prawa żądać wyznaczenia mu urlopu w terminie dalszym. Wyjątek stanowi, o ile robotnik w czasie przysługującego mu urlopu zachorował. Prawa do urlopu mają zasadniczo robotnicy po jednoroocznej pracy w danym przedsiębiorstwie

w ciągu 8 dni, młodociani do 14 dni, zaś po trzech latach pracy winni korzystać z 15-dniowego urlopu.

O ile młodociany korzysta z prawa urlopu przed ukończeniem 18 roku życia przysługuje mu 14-dniowy urlop bez względu, czy urlop ten został mu udzielony po ukończeniu 18 roku życia.

Młodociani, pozostający w służbie terminatorów, korzystają również z 14-dniowego urlopu po rocznej pracy, bez względu na wiek i liczbę zatrudnionych w przedsiębiorstwie robotników.

Przerwa w pracy, spowodowana służbą wojskową lub zaciągami ochotniczym o ile trwa dłużej niż 3 miesiące i tem samem rozwiązuje umowę najmu pracy, odbiera robotnikowi prawo do korzystania z urlopu. Wyplata za czas wykorzystanego urlopu następuje po powrocie robotnika do pracy. Przedsiębiorstwo ma prawo odmówienia zapłaty za czas urlopu tylko w tym wypadku, o ile przedsiębiorca udowodni, że w wolnym czasie urlopowym robotnik zatrudniony był w celach zysku w innym przedsiębiorstwie w charakterze również robotnika.

6. Ekspozycja na Wystawę Powszechną.



Minister Spraw Wewnętrznych.

Wypadek samochodowy.

Mrocza, dn. 21. V.

Na zosie Chodzież—Mrocza, na niebezpiecznym skrzyżowaniu wyrócił się samochód p. Kubary z Mroczy, którym on osobiście kierował. Autem tym jechało kilku rzemieślników z Mroczy, którzy zostali wyrzuceni siłą rozpędu, szczęśliwie na rolę i odnieśli tylko lżejsze obrażenia. Ciężej ranni zostali pp. Szukaj i Zdrojewski.

Z POMORZA.

BYŚLAW. Założenie Koła Chr. Stow. Nauczycieli. Z inicjatywy miejsc. kierown. szkoły p. Ziemińskiego założono tu Koło Chrześ. Stow. Nauczycieli Szkół Powszechnych, do którego zapisali się prawie wszyscy nauczyciele i nauczycielki okolicy. O zadaniach Stowarzyszenia i konieczności organizowania się mówił prezes Koła powiatowego p. Ossowski z Tucholi. Do zarządu Koła wybrano pp.: Ziemińskiego z Byśławia prezesem, Kuczańską z Byśławia sekretarką, Lipkowskiego z Byśławia skarbnikiem. Nowo założonemu Kołu „Szczęść Boże”.

Chojnice.

Otwarcie restauracji i kawiarni Klubu żeglarskiego. Staraniem Klubu żeglarskiego otwarta została na wybrzeżu jeziora, kawiarnia i restauracja Klubu żeglarskiego. Otwarcie nastąpiło w czwartek dnia 9 bm. Przy tej okazji odbył się w Charzykowie większy zjazd członków Klubu oraz gości z Chojnic.

Nowy autobus. Do szeregu taksówek kursujących w naszym mieście, przybył autobus, kursujący między dworcem a rynkiem. Autobus pomieścić może kilkanaście osób i przyczynił się znacznie do ugodnienia komunikacji między dworcem a miastem.

Okradzenie okna wystawowego. W nocy z 17 na 18 bm. nieznanymi sprawcy, wybiwszy szybę w oknie wystawowym sklepu p. Prakseidy Machnikowskiej przy ul. Toruńskiej 67, skradli z wystawy płaszcz damski, 6 par bucików damskich, kilka kuchennych ręczników białych, bieliznę damską, oraz inne rzeczy ogólnej wartości kilkaset zł.

Kradzież mieszkaniowa. Dnia 18 bm. o godz. 17, wkradł się do niezamkniętego mieszkania Anny Knitter, przy ul. Karpackiej 14, jakiś złodziej, który skradł złoty damski zegarek, naszyjnik bursztynowy, bransoletkę z srebrnych 50-fenigowych monet niemieckich, medal pamiątkowy i inne drobniejsze rzeczy, dotychczas niestwierdzonej wartości.

Kradzież portfela. Dnia 18 bm. wieczorem, podczas wsiadania do taksówki, skradziono kupcowi Jerzemu S., zamieszkałemu w Bydgoszczy, portfel z zawartością kilkudziesięciu zł.

Systematyczna kradzież. Od pewnego czasu dokonywana była w kawiarni Teatralnej przez nieznaną sprawcę systematyczna kradzież na szkodę właściciela także kawiarni p. Ciupka. Skradziono kilkanaście obrusów, serwetek oraz kilkanaście tuzinów łyżeczek, noży i widelcy, znaczone „Z. Ciupek”. Straty wynoszą około 500 zł. Dochodzenia wykazały, że sprawczyniami są pewne dwie kobiety, które już ujęto.

Kradzież z wozu. Ignacemu Grzegorzewskiemu, wracającemu wozem z Bydgoszczy do domu, skradli z wozu jacyś nieznanymi złodziejami w ulicy Gdańskiej paczkę mydła, kosz jaj i inne artykuły, nie stwierdzonej wartości.

Kradzież płaszcza. Dnia 17. bm. skradziono pewnej nauczycielce, z korytarza gimnazjum płaszcz damski, wartości 300 zł.

Wypadki przy pracy.

W Browarze Bydgoskim, 34-letni robotnik Paweł Emme, będąc zajęty ustawianiem kuf, doznał zgniecenia kufą lewej nogi.

W hali maszyn Tramwai i Elektrowni 40-letni robotnik Wiktor Mertins, będąc zajęty czyszczeniem szyb, spadł z 4-metrowej drabiny, doznając przytem złamania żebra w lewym boku.

Polskie Str. Chrześ. Dem.

Zebranie Rady Okręgowej P. Str. Ch. D odbędzie się w czwartek, dnia 23 maja br., o godz. 7 wieczór w sekretarjacie, Dworcowa 2. Z powodu bardzo ważnych spraw, wszystkich członków Rady Okręg. miejscowych, proszę.

Prezcs.

Kalendarzyk zebrań Ch. Z. Z.

Konferencja zarządów filijnych i mężów zaufania Ch. Z. Z. w środę dnia 22 b. m. o godz. 7 wieczorem w Strzelnicy. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy.

Z ŻYCIA TOWARZYSTW.

„Sokół” żeński. Zebranie całego zarządu wraz z gromem technicznym odbędzie się w środę, 22 bm. o 7-jej wiecz. w sekretarjacie przy ul. Dworcowej 2 (filja „Dziennika Bydg.”). Na porządku obrad b. ważne sprawy, stąd obecność całego nowo wybranego zarządu oraz gromu technicznego jest konieczna.

S. M. P. „Wiosna”. W środę po majowym nabożeństwie zebranie plenarne.

Sokół V, Okole-Wilczak. Zebranie zarządu i komisji zabawowej dziś we wtorek o 8-jej w lokalu p. Kamińskiego. Trening lekkoatlet. we wtorki i piątki o godz. 5,30 po poł. na boisku p. Kocerki.

S. M. P. „Promyk”. Ślub b. naszej sekretarki p. Szpanowskiej odbędzie się dziś we wtorek o 5,30 w kościele św. Trójcy. Wszystkie zastępowe winny się stawić z proporczykami.

Związek b. Uczestników Powstań Narodowych, grupa Powstańców z roku 1918-19. Zebranie zarządu z komisjami dziś we wtorek, o godz. 19-jej (7-jej) w Resursie Kupieckiej.

Tow. Uczniów Kupieckich. Zebranie zarządu we wtorek 21. bm. o godz. 8 w sekret. Zw. Prac. Kup. — Zebranie plenarne w środę 22. bm. o godz. 8 w sali p. Mellera, plac Piastowski. Ważne sprawy.

Mały chór przy kościele św. Trójcy. W środę, 22. bm. wycieczka do Ostromecka. Bilet w obie strony 1,20 zł.

Związek Podolic. Rezerwy. Zbiórka, celem wysłuchania wykładu oficera P. W. we wtorek 21 bm. o 7,30 w Resursie Kupieckiej.

Zw. Pracowników Kupieckich. Bilety zniżkowe do teatru na przedstawienie „Polska krew” na dzień 23 bm. zamówić można dziś w sekretarjacie. Członkowie, którzy mają zamiar wziąć udział w wycieczce na P. W. K. w Poznaniu w dniu 29 i 30 czerwca, winni wpisać się na listę wyłożoną w sekretarjacie we wtorki i piątki od 18,30 do 20-jej, jednakże później jak do 25 bm.

Pojutrze t. j. w czwartek, dnia 23 bm.

I-sze bogate ciągnięcie

19-tej Loterii Państwowej

której suma 92.500 wygranych losów wynosi około 29.000.000 złotych. Główna wygrana 750.000 złotych. Co drugi numer wygrywa. Radzimy więc nie zwlekać, gdyż obowiązkiem każdego z nas jest nie omijać okazji zdobycia bogactwa, abyśmy nie robili sobie wyrzutów, że przeszliśmy obok szczęścia, nie zwróciwszy nań uwagi pomimo nawoływań. Czas nagli. Zatem spieszymy do

Kolektury Loterii Państwowej „Uśmiech Fortuny”

Edward Chamski

Bydgoszcz, Pomorska 1, tel. 39

gdzie jeszcze niewielka ilość szczęśliwych losów jest do nabycia. Cena 1/4 losu tylko 10 złotych. Zamiejscowym wysłać się losy natychmiast po otrzymaniu zamówienia, dołączając blankiet nadszawczy P. K. O. 209.007 dla przekazania należ.

Skórcz.

Z walnego zebrania inwalidów woj. W ub. niedzielę odbyło się w lokalu p. Szwarcy roczne walne zebranie Zw. Inw. Woj. Jako delegaci z Powiatowego Koła przybyli pp. Lazarewicz i Schulz. Zebranie zagał p. Śmigierski. Na marszałka walnego zebrania wybrano p. Lazarewicza, sekretarzem p. Imienowskiego. Następnie zdawali członkowie zarządu sprawozdania z działalności grupy za rok ub. Grupa Skórcz posiada 106 członków. Ponieważ w dyskusji nikt głosu nie zabierał, wnioskł o. komisji rewizyjnej wniosek o udzielenie ustępującemu zarządowi absolutorjum, co też jednogłośnie uczyniono. Następnie wygłosił p. Schulz dłuższy referat o aktualnych sprawach inwalidzkich. Po krótkiej dyskusji przystąpiono do wyboru nowego zarządu. Do wydziału wybrani zostali: Stefan Dunajski prezes, Wardziński zast., Imienowski sekretarz, Pi-gurska zast. sekr., Szware Maks. skarbnik, Kordowski Bronisław zast. Do komisji rewizyjnej wybrano: Śmigierskiego Alfonsa, Piweckiego, Kadzielę, Żurawskiego i Cichona. Nadmienić tu wypada, że p. Śmigierski, który był od założenia tej grupy prezesem, pomimo kilkakrotnego wyboru go ponownie na prezesa, mandatu nie przyjął, tłumacząc się ogólnym przemęczeniem i brakiem czasu. Grupa Skórcz pod przewodnictwem p. Śmigierskiego bardzo dobrze się rozwijała, za co wyrażono mu, za dotychczasową owocną pracę w organizacji inwalidzkiej serdeczne podziękowanie.

ZMARLI

Ś. p. Franciszek Fabian, kierownik szkoły powszechnej w Rozentalu pod Pępłinem, w 56 roku życia.

POJUTRZE

→ Ciągnięcie ←

I. Klasy Państwowej Loterii Klasowej

Główna wygrana

750.000 złotych!

Co drugi los wygrywa.

Cena losów: 1/1 = 40 zł, 1/2 = 20 zł, 1/4 = 10 zł. 12976

M. REJEWSKA

Bydgoszcz, Dworcowa 17, tel. 27.

Nie zwlekaj,

zapisz



„DZIENNIK BYDGOSKI” na czerwiec.

NOWOŚĆ STYLU, konstrukcji i wykończenia

Dzięki uwzględnieniu przez konstruktorów Oaklanda najbardziej wybrednych wymagań współczesnego automobilisty, samochód ten odznacza się piękną, harmonijnie wydłużoną karoserją, posiada potężny elastyczny 6 cylindrowy silnik i wszystkie ostatnie ulepszenia techniczne. Zarówno w wykonaniu wewnętrznym jak i zewnętrznym Oakland nosi cechy nowości konstrukcyjnej. Wmieścię wyróżnia się eleganckim wyglądem, na wsi zapewnia szybką i wygodną podróż podczas najdalszych wycieczek, oraz z łatwością przebywa najcięższe drogi i wyniosłości. Przemawia więc pod każdym względem do prawdziwych znawców i miłośników sportu automobilowego.



OAKLAND

Wyrób General Motors

GENERAL MOTORS W POLSCE, WARSZAWA

Upoważnione Zastępstwa na całym terytorjum Polski i w Wolnym Mieście Gdańsku.

Aparaty do spawania oryginalne Messera
oraz przybory wszelkiego rodzaju i wymiaru dostarcza
Otto Rosenkranz Hartowania rowerów i części
Tel. 911, Bydgoszcz, Długa 5.
Generalne przedstawicielstwo na woj. poznańskie i pomorskie. (12799)

Prace budowlano-stolarskie
(drzwi i okna) wykonuje w własnych warsztatach z mech. zapędem (12660)
„RIKA” Budowlane Tow. Akc.
Bydgoszcz, Marcinkowskiego 9, tel. 172

Biuralistka

obznajomiona z wszelkimi pracami biurowymi, księgowością, pisanem na maszynie, znająca dobrze język polski i niemiecki natychmiast poszukiwana. Zgłoszenia z życiorysem i fotografią prosimy nadsyłać do Tartaku Parowego i fabryki beczek „Silvano” Zagórze pomorskie obok Gdyni. (12967)

!! Uwaga !!
Nadszedł **prima węgiel drzewny bukowy**. Sprzedaję póki zapas starczy po przystępnych cenach luźno jak i w paczkach.
Fa. J. Gapiński
Bydgoszcz, Dworcowa 53. Telefon 1749. Skład opału. (12975)

Silsner Urquell polecane przez lekarzy
wszystkich krajów
Wyszynk specjalny: **Bratwurstglöckel**. (9154)

STAROSTWO KRAJOWE POMORSKIE W TORUNIU

zamierza oddać w drodze przetargu publicznego dla swych Zakładów dostawę:

- około 14 000 mtr. materiału na bieliznę pościelową
 - ” 18 500 ” płótna na ręczniki etc. i koszule (surówka)
 - ” 4 500 ” barchanu śląskiego
 - ” 3 600 ” materiału na sukienki
 - ” 4 300 ” drewna szarego i granatowego
 - ” 5 500 ” caju, manszestru wzgl. skóry angielskiej
 - ” 2 300 ” sukna wzgl. materiału wełn. na ubrania
 - ” 3 500 ” różnolitych materiałów
- a nadto koca wełn., wełny, bawełny, chustek do nosa, pończoch, skarpetek etc.

Oferty opieczetowane z napisem: „Oferta na materiały włókiennicze” winne wpłynąć do dnia 10. VI. br. godziny 9-tej.

Wadium w wysokości 5%, wartości oferowanej dostawy należy złożyć w Kasie Krajowej w Toruniu, Mostowa 13 w gotówce lub w państwowych papierach wartościowych według obwieszczenia Ministra Skarbu z dnia 28. XII. 26 (p. Monitor Polski nr. 2 z dnia 4. I. 27).

Otwarcie ofert nastąpi w poniedziałek, dnia 10. VI. br. o godzinie 10-tej. Oferty na poszczególne rodzaje materiałów etc. są dopuszczalne.

Szczegółowe informacje co do warunków dostawy i rodzaju zapotrzebowanego materiału przesyła na żądanie Starostwo Krajowe Pomorskie, Toruń, ul. Mostowa 13.

Starosta Krajowy Pomorski

(12966)

(—) w z. Łącki.

Przetarg przymusowy.

W dniu 22. 5. w środę o godz. 3-ej po poł. sprzedam przy ul. Chocłmskiej 11, najwięcej dającemu i za natychmiastową zapłatą (12961)

biurko dębowo ciemne.

Joachimowski, kom. sąd.

Przetarg przymusowy.

W dniu 22. 5. w środę o godz. 2-ej po poł. sprzedam przy ul. Kościuszki 5, najwięcej dającemu za gotówkę (12962)

maszynę do pisania marki Continental.

Joachimowski, kom. sąd.

Sprzedaż przymusowa.

W czwartek, dnia 23 maja br. o godz. 10 przed południem sprzedam przy ul. Promenada 23-25 przez licytację najwięcej dającemu za gotówkę nast. przedmioty: maszynę do obróbki kości, tokarkę, 2 piły taśmowe, 2 frezarki do metalu, kości i drzewa, około 6.000 różnych szczonek, 6 gaśnie (Minimax), wiertarkę do szczonek, 3 automatyczne maszyny do nawijania szczonek i wrzecionową wiertarkę. (12959)

KOZŁOWSKI, kom. sąd. w Bydgoszczy

Sprzedaż drewna.

Nadleśnictwo Państwowe Osie, poczta Osie, powiat Świecie, Pomorze sprzeda w drodze submisji w dniu 6 czerwca 1929 r. niżej wyszczególnione drewno użytkowe:

451,73 m³ dłużyc sosnowych, 46,41 m³ dłużyc świerkowych, 115,79 m³ dłużyc brzoźowych, 66,70 m³ dłużyc olchowych, 433,35 m³ dłużyc dębowych, 10,68 m³ dłużyc grabowych, 38,48 m³ osika i lipa, 87,24 m³ kopalniak. I i II kl.

Blizsze szczegóły zostały podane w czasopiśmie Przemysł i Handel Drzewny Warszawa. (12963)

Poszukuję 50.000 zł

na 10% na nieruchomości w centrum pierwszą hipotekę. Oferty pod „Bydgoszcz 1929” do filii Dzien. Bydg. F7163

Restauracja

hotelowa czynna 50 lat w centrum Bydgoszczy na nowo odremontowana z pełnym konsensem i uzgodnieniem do wydzierżawienia. Do objęcia potrzeba 15.000 zł. Zgłosz. pod „Fachowiec restaurator” do filii Dz. Bydg. Dworcowa 2. (F6678)

Dom (12601)

duży, murowany obok Przemysła (Małopolska) odpowiedni na cele handlowo-przemysłowe sprzedam. Bartnicki, Komórsk koło Warlubia (Pomorze)

Gospodarstwo

60 morg. z żywym i martwym inwentarzem, pow. Ostrów, z powodu wyjazdu do Francji natychmiast sprzedam lub wydzierżawię. Cena podług ugody Gotówki nie mniej jak 5000 potrzeba. Jan Rochowski, Ostrów Wlkp. ul. Raszewska 15. (11129)

Bacność.

40 mg. pszennej i dobrej żytniej ziemi, wszystko w jednym planie z dobrymi zabudowaniami, żywy i martwy inwentarz kompletny, 2 pierwszorzędnym konie, wolne od hipotek, dobre położenie. Cena 24 tys. zł. Zgłosz. do Dzien. Bydg. pod „G. W.” (10424)

Rowery

w największym wyborze, także części najtaniej poleca A. Wasielewski, Dworcowa 18. 5913

Stująca

potrzebna zaraz do gospodarstwa ns wieś z dojeniem krów. Gdańska 40, I piętro lewo. (F7196)

Nagrode

otrzyma wskazujący wroga, złodzieja mego szyldu. Rudak, Dworcowa 19, zakład krawiecki. (12990)

Zamówienie.

Niniejszem zamawiam wychodzący w Bydgoszczy 6 razy w tygodniu „Dziennik Bydgoski” na miesiąc czerwiec 1929 r. za zł 3,36 wraz z opłatami pocztowymi. „Dziennik” odbierać będę z poczty — proszę dostarczyć pod poniższym adresem:

Imię i nazwisko:

Miejscowość: ulica i nr.:

Kwit pocztowy

Zł

tytułem przedpłaty na „Dziennik Bydgoski” na miesiąc czerwiec 1929 r. odebrałem, co niniejszem potwierdzam.

..... dnia 1929.

podpis:

Zamówienie.

Niniejszem zamawiam wychodzący w Bydgoszczy 6 razy w tygodniu „Dziennik Bydgoski” na miesiąc czerwiec 1929 r. za zł 3,36 wraz z opłatami pocztowymi. „Dziennik” odbierać będę z poczty — proszę dostarczyć pod poniższym adresem:

Imię i nazwisko:

Miejscowość: ulica i nr.:

Kwit pocztowy

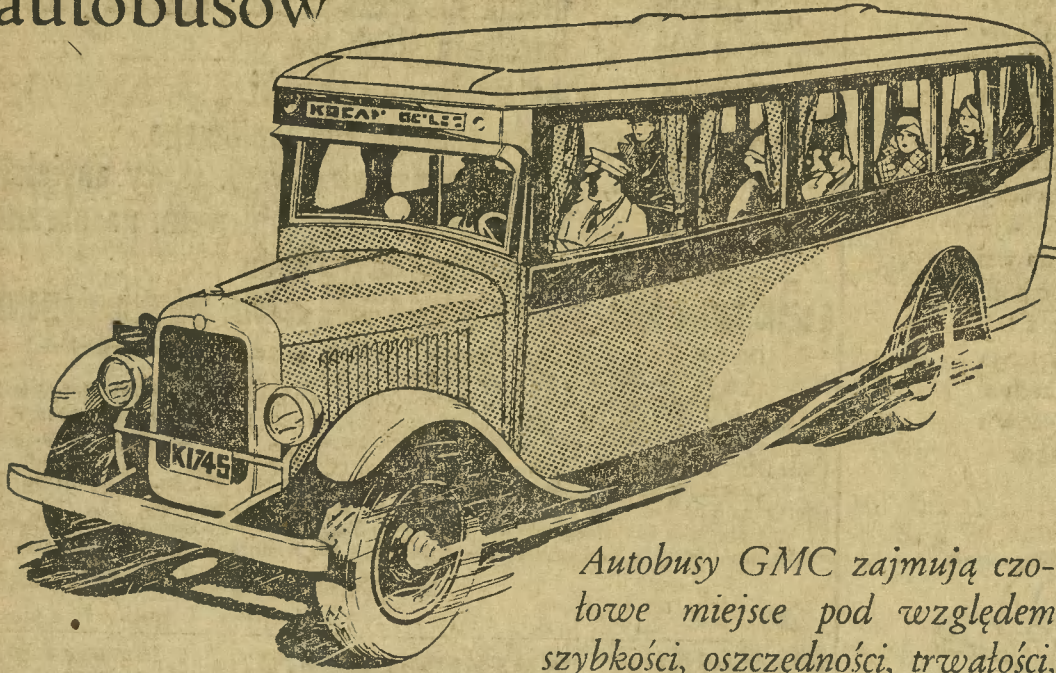
Zł

tytułem przedpłaty na „Dziennik Bydgoski” na miesiąc czerwiec 1929 r. odebrałem, co niniejszem potwierdzam.

..... dnia 1929.

podpis:

Podwozia G.M.C. nadają się dla najbardziej szybkich i wygodnych autobusów



Autobusy GMC zajmują czołowe miejsce pod względem szybkości, oszczędności, trwałości, wygody i wytwornego wyglądu

Rozwiązanie zagadnienia szybkiej, wygodnej, a jednak oszczędnej komunikacji pasażerskiej oraz zwycięstwo w konkurencji z wszelkimi innymi środkami transportowymi oddawa leży w planach przemysłu automobilowego. Zawdzięczając technicznym zasobom General Motors, ukazały się obecnie na rynku ulepszone modele podwozi autobusowych G.M.C. z elastycznym sześciocyndrowym silnikiem Pontiac oraz modele T-30 CB, T-42 DB, T-60 DB ze słynnym sześciocyndrowym silnikiem Buick.

Podwozia te o rozstawie osi sięgającym 5.1 metra odznaczają się niezwykłą mocą konstrukcji i wytrzymałością na najgorsze warunki drogowe. Cztery przekładnie wprzód, hamulce na cztery koła, potężne silniki spoczywające na gumowych podkładach, oto pełna gwarancja bezpieczeństwa, cichego chodu, łatwości kierowania i szybkości przy nadzwyczaj oszczędnym zużyciu benzyny i smarów.

Do obejrzenia w upoważnionym zastępstwie General Motors.

AUTOBUSY - G M C

Wyrób General Motors

General Motors w Polsce, Warszawa

Upoważnione Zastępstwa na całym terytorjum Polski i w Wolnym Mieście Gdansk.



Nowy wynalazek XX w.

Plaski zegarek

tylko zł 5.93 (zam. 25)

Wysyłamy pocztą za zaliczeniem elegancki zegarek nikielowy. Chód dzwiczny, na kamieniach. Wyregulowany do minuty z gwarancją za dobry chód na 8 lat, 2 szt. 11.60, 4 szt. 22.68, 6 szt. 33.60. Lepszego gatunku 7.75, 9.50, 11.50, 13, 18, 21, 25, 35 zł. Na reku z paskiem 14, 17, 20, 25, 30, 35, 40, 50 i 57 zł. Z francuskiego nowego zła 15.50, 2 szt. 30, 3 szt. 44 zł. ręczny z paskiem lepsego gatunku 20, 25, 27, 45, 55, 65. Budziki stolowe 15, 17 i 20, lepsego gatunku 25, 30 i 40 zł. Łańcuszki z nowego zła po zł 2,15, 3, 3.75 4.85 i 6 zł. Za kosztą przesyłki płaci kupujący

Adres zegarm.

Józef Jakubowicz, Warszawa, Sienna 27, Oddział 100.

Firma egzystuje od roku 1900. Nagrodzona wieloma złotymi medalami i krzyżami. Mnóstwo listów dziękczynnych. Z powodu braku miejsca zamieszczamy niektóre: Nr. 4310). Zegarek otrzymałem za który bardzo dziękuję, chodzi co do minuty i bardzo miły dla oka. Ku mojemu miłemu zdziwieniu chodzi lepiej od „Omegi”, który robi różnicę napróżd albo wyl. Zegarek otrzymany od Pana nie robi żadnej różnicy, tak dał się dokładnie wyregulować, proszę o łaskawe przysłanie mi możliwie w krótkim czasie jeszcze dwa zegarki plaskie, nikielowe. Po otrzymaniu zrobię zamówienie na większą ilość dla całego biura. Z poważaniem Jan Kałużyński Lublin. (Nr. 3455 Sz. P. uprzejmie proszę o wysłanie jeszcze jednego zegarka z francuskiego nowego zła. Przy tej sposobności mam zaszczyt podziękować za otrzymane 3 zegarki z których jesteśmy zadowoleni. W najbliższych dniach wyślę zamówienie na kilka zegarków dla Kolei Młodzieży w Gólszewku. Z poważaniem Stanisław Borowicz, prezes Tow. Rolnictwa w Kutnie. (6171

Biuro asekuracyjne poszukuje inteligentnego urzędnika zewnętrznego przy wysokich poborach. (12554

Oferty prosimy składać pod „Akvizytor” do biura ogłoszeń „Par”, Bydgoszcz, Dworcowa 72.

Wielka firma samochodowa poszukuje młodego urzędnika

o dobrej prezencji, obeznanego z zamiennymi częściami samochodów amerykańskich. Uwzględnione będą tylko poważne referencje. Oferty składać do Dzien. Bydg. pod „C. C. C.” 12950

Poszukujemy STENOTYPISTKI

dla sekretariatu. Wymagana jest dobra znajomość języka polskiego, niemieckiego i możliwie francuskiego oraz znajomość stenografii conajmniej polskiej i biegle pisanie na maszynie. Oferty z życiorysem wraz z odpisami świadectw uprasza Herzfeld & Victorius Spółka Akcyjna w Grudziądzu. (12944 Oferty nie względu one pozostaną bez odpowiedzi.

Piegi

plamy, wyrzuty usuwa krem i mydło Benegmina. Puder Benegmina jako konieczny dodatek nadaje cerze przepiękny wygląd i naturalną świeżość. Cena kremu 2 zł, mydła 1,50 zł, pudru 1 zł.

Mag. Jan Stenzel, aptekarz, apteka pod Łabędziem, Grudziądz, Rynek 20. Telefon 142. Wszędzie do nabycia.

Piekarni

poszukuję celem kupna lub dzierżawy. Dokładne oferty pod „W. L. 932” do Dz. Bydg. (12908

Na raty
miesięcznie 18 zł.
pierwsza wpłata 36 zł.

Kromczyński, Poznań
Aleje Marcinkowskiego 5.
4201

Wielkie składnice

do wydzierżawienia. Wiadomość 12789
ul. Poznańska 26
skład róg Sw. Trójcy.

Majstra
do prowadzenia kanalizacji poszukuje biuro inżynierskie
Franciszek Głowacki, Jagiellońska nr. 75 Bydgoszcz.

Drobne ogłoszenia

Większe ogłoszenia wśród drobnych 100% drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeń.

Dla poszukujących posady 20% zniżki.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 9.

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi jedno słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

SPRZEDAŻE

Okazja!

150 mórg ziemi, z nadkompletnym inwentarzem. Gena 80.000 zł, wpłaty 30 tys. zł, oraz wielki wybór majątków na dogodnych warunkach poleca Kiełszek, Bydgoszcz, Plac Piastowski 12. F7186

Okazyjnie

zakład fryzjerski dla pań i panów, z mieszkaniem w pełnym biegu, dobrze prosperujący, w dobrym punkcie, w wielkiej kościelnej wiosce i gęsto zaludnionej okolicy, bez obawy zaraz tania na sprzedaż. Oferty do Dz. Bydg. pod „Skarb”. (12930

Teren-budowlany

11250 m² pod fabrykę, ogrodnictwo, wile lub domy, sprzedam w całości lub parcelami bardzo tania. Rentz, Toruńska 45. F7191

Okazja!

Skład kolonialny z urządzeniem, towarem w centrum za 2.000 zł na sprzedaż. Wiad. w filii Dzien. Bydg. Dworcowa nr. 2. F7185

Interes

kolonialny sprzedam korzystnie. Adres w Dzien. Bydg. 12940

Skład

i 2 pokoje sprzedam zaraz. Cena 3,500 zł Adres w Dz. Bydg. (12970

Rower

tania na sprzedaż. Plac Poznański 1, skład. 12947

Obrzymi

wyбір majątków ziemskich, gospodarstw, młynów, domów dobrze się rentujących poleca Agencja Dóbr „Polonia” Bydgoszcz, Dworcowa 17, tel. nr. 698 (12967

Kasa

ogniotrwała oraz biurko amerykańskie okazjynie zaraz na sprzedaż. Adres: Paderewskiego 32, parter lewo. (12960

Korzystnie

nowoczesna sypialka na sprzedaż. Restauracja, Sześcińska 7. (12972

Tanio

sprzedam stół okrągły, leżankę, fotele. Adres wskaże Dz. Bydg. (12969

Wóz 3 cal.

sprzedam lub zamienię na lżejszy. Ul. Mazowiecka 1. 12946

Rower

męski mało używany na sprzedaż. Gimnazjalna 1, parter. 12928

Kuchnia

kompl. 100 zł na sprzedaż na raty. Sowińskiego 2. F7199

Urządzenie

lokalu fryzjerskiego na sprzedaż. Oferty upraszam pod „A. Z. 38” do filii Dzien. Bydg. Dworcowa 2. F7181

Sprzedam

warsztat stolarski z narzędziami, narzędzia budowlane, wózek ręczny. — Karczewska, Kujawska 108. (12988

KUPNA

Kupię

nieruchomość lub majątek ziemski, może być bez inwentarza i bez zabudowania i daję w zamianę 6 placów w wartości 40 tys. zł, zupełnie nad morzem, pomiędzy Gdynią i Puckiem. Zgłoszenia uprasza Makowski, Wejherowa, ul. Kłasztorna 10, tel. 80. Pomorz. 12981

Kupię

wózek dla chorego do samodzielnego powożenia. Wiad. Piotra Skargi nr. 2, I ptr. prawo. (F7190

POSADY WOLNE

Potrzebny

pomocnik krawiecki lub krawcowa. Artylerja 15 pap. współdzielnia. F7197

Potrzebny

praktykant ogrodnicy z dłuższą praktyką kwiatową i kobiety do pracy ogrodowej. Długa 53, skład, Hellwiga. (12929

Starszy

dzielny pomocnik fryzjerski potrzebny zaraz. Uthke, Herm. Frankego nr. 1. (12932

Lakiernika

powozowego przyjmę na pracę. Promenada 38. F7180

2 stolarzy

i budowlanego, i na fornierowaną pracę poszukuje Stolarnia, Pomorska 34. (12983

Czeladnik

piekarski, pracowity, sumienny, dobry fachowiec w białym pieczywie i obeznany przed piecem. Zgłoszenia do Dz. Bydg. pod „Fachowiec”. 12472

Czeladnik

szwelski na pierwszorzędną pracę potrzebny zaraz. Grunwaldzka 145. 12951

Poszukuje

duet dobrze zgrany za wynagrodzeniem 15 zł dziennie, utrzymanie i mieszkanie Na wycieczki zagraniczne okrętem od 4 czerwca. Gdynia, Żegluga Polska, Kowalezyk. 12943

Potrzebny

zaraz młody czeladnik piekarski. Marcinkowski, ul. Poniatowskiego 1, Bielawki. F7187

Dziewczyna

kochająca dzieci potrzebna zaraz. Wełniany Rynek 3 w składzie. 12984

Dzielnej

ekspedjentki potrzebuje do składni rzeźniczej od 1. 6. 29. Piotr Wolniewicz, Bydgoszcz, ul. Niedźwiedzia 3. (12938

Uczennica

względnie młodsza ekspedjentka do składni rzeźniczej potrzebna natychmiast. Piśmienne zgł. uprasza się skierować pod „U. W. 16”. 12974

Potrzebna

dziewczyna lat 15—17 do posługi. Rynek, Na Wzgórzu 52. 12974

Dziewczyna

do wszelkich prac domowych z gotowaniem, dobrei świadczeniami może się zgłosić zaraz, ewtl. 1 czerwca. Häusler, skład mąki, Mostowa 9. (12952

Chłopak

który już jest przyuczony w szklarstwie może się zgłosić. Dworcowa nr. 5, „Wawel”. (12958

Dziewczyna

która umie gotować i kocha dzieci, potrzebna od 1. 6. Zgł. od 1—2. 6—7 g. Mikulska, Król. Jadwigi 7. 12935

Służąca

do wszelkich prac domowych zaraz potrzebna. Sielanka 1, II ptr. 12934

Dziewczyna

młodsza do bezdzietnego małżeństwa zaraz potrzebna. Słomińska, Ks. Skorupki 82. (12921

POKOJE

Pokoju

skromnie umeblowanego, bezwzględnie czystego, w okolicy Dzien. Bydg. poszukuje się zaraz. Oferty pod „1896” do Dz. Bydg. 12926

Próżny

pokój zaraz do wynajęcia. Król. Jadwigi 10, II ptr. 12949

Pokój

dla solidnego pana do wynajęcia od 1-go. Chłobrego 18, parter lewo. F7189

Pokój

dla inteligentnego małżeństwa z używaniem kuchni, Wileńska 6, II ptr. 12986

Pokój

z utrzymaniem, pianinem do wynajęcia. Błonia 2, II ptr. lewo. 12948

Do wynajęcia

dwa pokoje lub jeden. Rupienice, ul. Cementarna nr. 5. 12936

RÓŻNE

Pracza

detaszera do natychmiastowego wstąpienia poszukują Zakłady Przem. Handlowe „Tezca”, Kraków, Czarnowiejska 72. (12968

Poszukuję

wspólnika lub współniczkę z kapitałem 4—5 tys. do składu bławatów. Of. do filii Dzien. Bydg. pod „W. S.” (F7195

4000 złotych

pożyczki na zabezpieczenie do interesu, przytem posadę biurową lub też inną. Zgł do filii Dzien. Bydg. pod „B. 115”. (F7198

Wspólnika

poszukuję z 4—6 tys. zł, zysk zapewniony. Zgł. pod „Zysk” do filii Dz. Bydg. Dworcowa 2. F7184

Pies

zółty jamnik z ciemniejszszym ogonem zbiegl. Łaskawie oddać za wynagrodzeniem. Karpacza 6. 12927

Za 5000 zł
pożyczki na rok zabezpieczę starszemu panu lub pani bezpłatny pobyt na wsi w uroczaj okolicy. Prócz tego dam gwarancję i dobry procent. Zgł. pod nr. „5000”. 12899

Unieważniam
zaginioną książeczkę wojskową oraz inne dokumenta na nazwisko Zygmunt Sojkowski. (12597

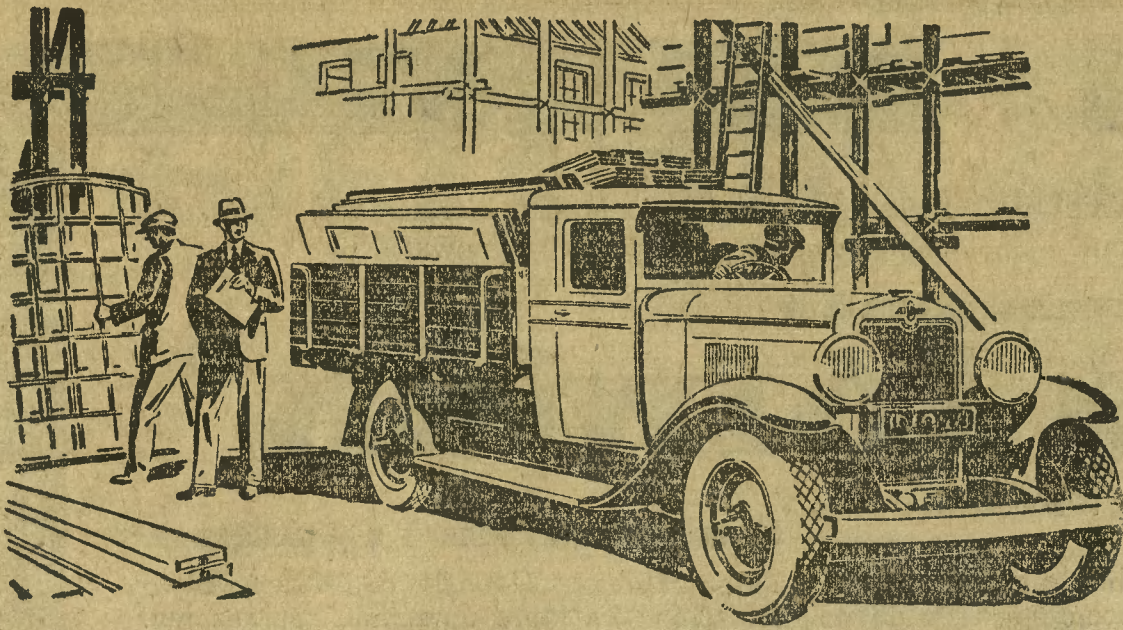
Unieważniam
skradzioną książeczkę wojskową i kartę mobilizacyjną na nazwisko Edmund Grzechowiak. (12931

Torba
skórzana z mięsem ect. na ulicy Gdańskiej znaleziona, odebrać cukiernia, Gdańska 133. (F7188

MATRYMONIALNE

Panna
35 lat, kat., wysoka, przystojna, posiadająca lepsze 3-pokojowe mieszkanie, gotówkę, z braku znajomości pozna solidnego pana z odpowiedzialnym stanowiskiem, w celu matrymonialnym. Oferty uprasza się do filii Dz. Bydg. Grudziądz pod „Przystojna”. (12964

Śliczne dziewczę, twoja partnerka! Jak ją zapoznać? Droga korespondencji anonimowej, przez ciekawe czasopismo. Próbnym egzemplarzem wysłaj ci. Biuro czasopism Łódź, Skrytka pocztowa 428. 12954



Ciężarówka Chevrolet oddaje znakomite usługi zarówno w handlu, przemyśle jak i w gospodarstwie rolnem

Chevrolet podnosi dobrobyt i stan ekonomiczny kraju

Samochody ciężarowe stanowią bezwarunkowo najtańszy i najwygodniejszy środek transportowy

Nowa Ciężarówka Chevrolet dzięki zaopatrzeniu jej w potężny 6 cylindrowy silnik, cztery biegi wprzód i hamulce na cztery koła, oraz wszystkie najbardziej współczesne udoskonalenia techniczne, przebywa z łatwością najgorsze drogi gruntowe i wspina się na najbardziej strome pochyłości.

Ciężarówka Chevrolet przewozi najrozmaitsze ładunki surowca lub towaru. Dzięki wielkiej oszczędności w zużyciu benzyny i smarów i wobec tego niskich kosztów utrzymania, przyczynia się wydajnie do zwiększenia dochodowości każdego przedsiębiorstwa.

Przy ułatwionych warunkach płatności, o których poinformuje najbliższe przedstawicielstwo, samochód ten dostępny jest dla najszerszego ogółu ze sfer handlowych, gospodarczych i przemysłowych.

Ciężarówka CHEVROLET

Wyrób General Motors

GENERAL MOTORS W POLSCE, WARSZAWA

Upoważnione Zastępstwa na całym terytorjum Polski i w Wolnym Mieście Gdańsku.

12910



Autoryzowane przedstawicielstwo:



E. STADIE-AUTOMOBILE

11543

ul. Gdańska 160 BYDGOSZCZ Telefon nr. 16-02

POLECENIA

Tysiące

chorych na katar żołądka, wzdęcia, kurcze, bóle, niestrawność, brak apetytu, ogólne osłabienie, odzyskało zdrowie, używając zioła sławnego na cały świat Dr. Dietla, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego. Żądajcie broszury pouczającej, bezpłatnej. Adres: Liszki-Apteka. 12365

Prace

cieśliście - specjalnie budowy stodoł oraz wszelkie nowe budowle i reperacje wykonuje na umiarkowaną cenę w akordzie po najniższych cenach Richard Kuttnik, Osielsko, pow. Bydgoszcz. (F7178)

Rowery

maszyn do szycia, części, największy wybór poleca najtaniej Wasiela w ski, Dworcowa 18. (11278)

Fasonowanie

kapeluszy damskich i męskich. Bydgoszcz. Pomorska 22/25. (18081)

Stanisława.

Pracownia damskiej garderoby przyjmuje wszelkie prace podług najnowszych żurnali po przyzwoitych cenach. Śniadeckich 24. (10562)

Rowery - części

sprzedaje najtaniej, reperacje wykonuje najprędzej. „Rower”, Gdańska nr. 41. F7130

SPRZEDAŻE

104 mg.

ziemi pszen., w tem 20 mg. łąki, 10 mg. wody, duży ogród, kompl. zabudowaniem i inwentarzem żywym i martwym, położone przy mieście, cena 70 tys. zł, wpłaty 40 tys. — 62 mg. ziemi dobrej przy mieście z pełnym inwentarzem i kompl. zabudowaniem, cena 35 tys. zł zaraz na sprzedaż. — Małek, Bydgoszcz, Dworcowa 36. Tel. 837. (12524)

Resztówka

150 morg w powiecie Tczewskim, ziemia pszena buraczana, zabudowania masywne w dobrym stanie, dwór 10 pokoi, żywy i martwy inwentarz pierwszorzędny, urządzenie elektr., przy szosie, z powodu choroby sprzedam lub wydzierżawię. Zgłosz. do Dz. Bydg. pod „Resztówka”. 12901

Dom (F7044)

z piekarnią w dobrym położeniu z powodu wyjazdu zaraz na sprzedaż. Cena podług umowy. Zgłosz. Witkowski, Inowrocław, ul. Król. Jadwigi 22/23.

Kamienica

centrum miasta, z interesantem, 10,000 roczny dochód, 60 tys., wpłaty 40,000. Kamienica komfortowa, centrum, dochód roczny 30 tys. wpłaty 160 tys. i wiele innych poleca biuro „Pogoń” Dworcowa 80.

Dom

parter II ptr. mieszkanie 3 i 4 pokojowe, cena 50 tys. zł. Dom parter II ptr. z dwoma sklepami oficyną, cena 40 tys. zł. Dom narożnikowy parter II ptr. mieszkanie 3 i 4 pokojowe, cena 60 tys. zł. Dom parter II ptr. mieszkanie 3 i 4 pokojowe, cena 55 tys. zł i większą ilość mniejszych domów poleca Małek, Bydgoszcz, Dworcowa 36, tel. 837. (12523)

Sokołowski

poleca jak najkorzystniejszą domy i majątki i przyjmuje nowe zlecenia. — Śniadeckich 40. (F7114)

Dom

z ogrodem w Bydgoszczy jest zaraz na sprzedaż. — Orla 10, Skweres. (12639)

Zakład fryzjerski

od 20 lat dobrze prosperujący z 3 pokojowym mieszkaniem, na 3 obsługi męski i damski przy ruchliwej ulicy za 3.800 zł zaraz na sprzedaż. Zgł. pod „J. St.” do Dz. Bydg. 12640

Piękny

folwarczek 230 mrg. pszennej ziemi, dom w ogrodzie, 10 pokoi, przy stacji, z kompletnym inwentarzem żywym i martwym 150 tys., wpłaty 100 tys. i wiele innych poleca biuro „Pogoń”, Dworcowa 80.

Tanio sprzedam

skład kolonialno-deliakatesowy z towarami, mieszkaniem, centrum Bydgoszczy, Gdańska 41. F7078

Restauracja

w dobrym położeniu zaraz na sprzedaż Gdzie? wskazać Dz. Bydg. (12751)

Karoserje

do powozów w różnych formach, tanio na sprzedaż. Hempler, Petersona 12a II. (F7179)

Sprzedam

korzystnie na dobrych warunkach Porda, model 1927 o bardzo dobrym chodzie i motocykl „Indian Skout” 9 M. K., elektr. światło. Kat. A. ewent. dobre weksle. Zgłosz. do Dz. Bydg. pod „Sprzedam”. (12699)

Większe ilości

kartofli jadalnych oraz sadzonek Woltmanów i Deodarów ma do oddania Klonowska, p. Peplin, Pomorze. (12778)

Samochód

5-cio osobowy w dobrym stanie, gotowy do jazdy, na sprzedaż. Lewandowski, Gdańska 41. (12845)

Harmonjum

okazyjnie tanio na sprzedaż. Bańkiewicz, Mostowa 11. 12896

Motocykl

350 cm. używany, tanio na sprzedaż. Rutkowski, Kościuszki 33. (F7106)

KUPNA

Majątków

ziemskich różnej wielkości dla poważnych reflektantów poszukuje Marjan Ciuk, Włocławek. F6036

Wyczesane włosy

kupuje Demitter, Król. Jadwigi 5. 4046

Poszukuję

kupna mniejszego domu z wolnym mieszkaniem z wyjątkiem okolicy Szwederowa przy wpłacie 15 tys. złotych. Spieszne zgłoszenia pod „101 J. P.” do Dzien. Bydg. (12844)

Dębowa

biblioteczkę, nowoczesną i stół okrągły rozkładany kupię okazjanie, tel. 345. 12767

LEKCJE

Kióry

z profesorów gimnazjum humanist. przygotowuje eksternistę do matury. Zgł. do Dzien. Bydg. pod „W. K.” (12768)

POSADY WOLNE

Poszukujemy

zaraz lub 1 czerwca b. r. kierownika naszego biura, władającego językiem polskim i niemieckim w słowie i piśmie. Oferty wraz z podaniem żądanych wynagrodzenia upraszają adresować Müller i Reiske, Starogard (Pom.) 12178

Ustosunkowani kupcy którzy stracili posiadane interesy znajdują stałą i popłatną posadę w mieście i na prowincji wobec kilku wakujących stanowisk. Oferty z życiorysami nadsyłać do Dz. Bydg. pod „Kupiec”. (12900)

Retuszerka

do negatyw i pozytyw potrzebna zaraz, lub później na Pomorze. Zgłoszenia do Dz. Bydg. pod „Zaraz” 12904

Pomocnik

fryzjerski potrzebny na stałe. Nakielska nr. 115. 12923

Pomocnik

fryzjerski potrzebny. Kessin, Grunwaldzka 7. 12941

20 kamieniarzy

do wytluczenia brukowca i poźbruczku poszukuje Szałkowski, Wola Kaczyborowska poczta Kutno, pow. Kutno Wojew. Warszawskie. 12897

Poszukujemy

praktykantkę do biura chętną do pracy obznajmioną zasadami buchalterji, poprawnie i ładnie piszącą po polsku i nie miecku. Oferty do Dz. Bydg. pod „P. W.” (12922)

2 pomocników

krawieckich przyjmę natychmiast na stałą posadę. Stefaniak, Skoki, Rynek. 12745

Uczeń

piekarski, syn uczeiwych rodziców może się zgł. Rzeźnikowski, Toruń Podgórna 6a. (12419)

Uczeń

z lepszej rodziny z dobremi świadectwami może się zgłosić. J. Pilaczyński i Ska, specjalny magazyn wypraw Bydgoszcz, Gdańska 163

Dziewczyna

do wszystkich prac domowych potrzebna zaraz. Promenada 5. F7194

Kucharka

młodsza znająca dobrze gotowanie potrzebna od 1. 7. 29. pod dyspozycję za wysoką zapłatą. Odpis świadectw których się nie zwraca. Pensjonat Villa Klara, Zoppot, Wilhelmstr 20. Nieuwzględnione bez odpowiedzi. (12888)

Starsza

służąca z dobrym gotowaniem na stałą posadę zaraz potrzebna. Oszcza-kowa, Koronowo, Dworcowa 12. (F7013)

Potrzebna

zaraz służąca umiejąca gotować. M. Jezuitowska, Chrobrego 13, I wejście, III ptr. 12937

POSADY POSZUKUJĄ

Panna

poszukuje posady w Poznaniu lub Bydgoszczy jako samodzielna gospodyni do samotnego pana lub bezdzietnego małżeństwa, ewentualnie jako wy.howawczyni do dzieci od 1 lub 15-go czerwca br. Łask zgł. do filji Dz. Bydg. pod „M. Z.” (F7174)

Rolnik

kawaler lat 28 energiczny, który samodzielnie prowadził 180 morgowe gospodarstwo, poszukuje posady samodzielnej lub pod dyspozycję. Zgłoszenia pod „Rolnik” do Dz. Bydg. 12703

Były nauczyciel

trzeźwy i energiczny poszukuje jakiegokolwiek bądź zajęcia biurowego. Zgłoszenia pod „Nauczyciel” do Dz. Bydg. 12702

Zwolniony

podoficer, znający książkowość, pracę biurową, poszukuje jakiegokolwiek bądź pracy, ewentualnie magazyniera, inkasenta. Może dać zabezpieczenie majątkowe. Of. pod „H. H.” do Dz. Bydg. (12924)

Urzędnik

sądowy, dobrze obeznany w wszelkich sprawach sądowych poszukuje stanowiska kierownika biura adwokackiego (sekretarza młodszego sekr.) lub posady w przedsiębiorstwie handlowym. — Zgłosz. do filji Dz. Bydg. pod „Sądowy”. (F7182)

Młody

drogerzysta, władający językiem polskim i niemieckim, nadający się jako dobry ekspedjent poszukuje posady od 1. lub 15 czerwca 1929 r. Zgł. do Dz. Bydg. pod „B. 20”.

Mistrz piekarski

obeznany w swym zawdzie, sumienny i pracowity, z długoletnią praktyką poszukuje samodzielnej posady. Łaskawe oferty pod „N. E 220” do filji Dz. Bydg. Dworcowa nr. 2. F7069

Pierwszorzędny

zespół muzyczny trio-sektel poszukuje posady. Zgł. pod „Jazz” do filji Dz. Bydg. Toruń. 12815

Osoba

inteligentna, młoda, wykonuje wszelkie prace wchodzące w zakres gospodarstwa domowego do jednej osoby, poszukuje posady. Oferty pod „25 lat” do Dz. Bydg. 12744

Poszukuje

pracy biurowej z małym wynagrodzeniem. Miejsce-wość obojętna. Grzybowski, emeryt sekretarz sądowy, Grudziądz (Pomorze), Sobieskiego 13, III. 12754

Poszukuje

posady ucznia mechanika ślusarza. Zgłoszenia Rybarski, Rzędowo, stacja Wąsosz powiat Szubin. F7177

DZIERŻAWY

Stajnia

do wynajęcia. Sowińskiego 1. (F7079)

Skład

w którym przez długie lata znajdowało się rzeźnictwo końskie, jedyne na miejscu, bardzo do-brze prosperujące, z ubikacjami około 100 m², jako i tak samej piwnicy, z stajniami i wjazdem blisko dworca, nadające się na każde inne przedsiębiorstwo jest zaraz do wydzierżawienia. Sikora, Tczew, Baidowska 2. 12701

Plac pod klosk

wydzierżawie. „Rower”, Gdańska 41. F7192

Okazyjnie.

Skład do wydzierżawienia z mieszkaniem z araz, który nadaje się na w-zelką branżę, w dobrym punkcie, w wielkiej kościelnej wiosce i gęsto zaludnionej okolicy. Of. do Dz. Bydg. pod „Korzystnie.” (12933)

MIESZKANIA

Poszukujemy

3 pokoje z kuchnią i łazienką. Zgł. Wytwornia czekolady Deleka i Warkowski, Śniadeckich 13-14, telefon 1174. (12871)

Umeblowane

mieszkanie 2-4 pokojowe z wygodami w dzierżawę w dobrej okolicy poszukuje inżynier B. S. Zarząd Budowy, Plac Wolności 1. F7062

POKOJE

Hotel Warszawski

Warszawska 16, 5 minut od Dworca poleca pokoje czysto utrzymane jak również kuchnię wyborową. (12288)

Pokój

z osobnym wejściem zaraz wynajmę. Poznańska nr. 15, II ptr. pr. 12939

ROŻNE

Łainisko

na dogodnych warunk ch. Resztówka Podolin p. Wapno. 11465

Truskawiec

pierwszorzędny pensjonat „Iwonska”. Maj cena pokoju z utrzymaniem 9 zł. 9669

Darmo!

Napisz imię, nazwisko, miesiąc urodzenia, otrzymasz darmo określenie charakteru, zdolności, przeznaczenia. Warszawa, Redakcja „Wiedza Tajemna”. Załączyć znaczek pocztowy na przesyłkę. 11469

Zgubiona

książkę wojskową na nazwisko Jan Walentyn unieważniam. 12902

MATRYMONJALNE

2 panów

kawalerów lat 30-31, szatyni, Pomorzanie, urzędnicy państwowi stali, na samodzielnych stanowiskach, na wsi. Z braku odpowiedniej znajomości, pragną tą drogą poznać panie od lat 18-24, fizycznie i psychicznie nieupośledzone, szatynki z wyprawą i ew. z majątkiem, który mile widziany. Dyskrecja słowo honoru. Łaskawe oferty z fotografiami które się zwraca pod „S. 1898” do Dz. Bydg. 12903

Wdowiec

bezdzienny urzędnik kolejowy w średnim wieku pragnie poznać paniąkę lub młodą wdówkę zdrową pogodnego usposobienia, gospodarną. Of. proszę skierować do Dz. Bydg. pod „St. ty”. 12893

Kawaler

lat 28 urzędnik prywatny, poszukuje zaraz znajomości z panną z sfer włościańskich do lat 25 w celu matrymonjalnym. Pożądane około 10 tys. zł gotówki lub zagroda. Łask. zgłosz. do filji Dz. Bydg. pod „Wielkopolanin”. (F7183)



W drugie święto Zielonych Świąt o godzinie 13,40 zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św. moja najdroższa żona, ukochana matka, córka, siostra, szwagierka i synowa ś. p.

z Rembowiczów

Walerja Jóźwiak

w 37 roku życia o czym zawiadamiają w smutku pogrążeni

Mąż z córką i rodzina.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 23 bm. o godz. 5 po poł. z domu żałoby ul. Gdańska 52. Nabożeństwo żałobne tegoż dnia o godz. 9 w kościele św. Wincentego á Paulo na Bielawkach na które uprzejmie zapraszamy.

12991

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.



Dnia 19 maja b. r. o godzinie 1¹/₂ w nocy zmarł w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po ciężkich cierpieniach, mój najukochańszy mąż, nasz najtroskliwszy ojciec, syn, brat, zięć, wnek, szwagier i kuzyn ś. p.

Józef Kawczyński

przeżywszy lat 48.

W ciężkim smutku pogrążona

Żona z dziećmi i rodzina.

Duża Cerkwica, dnia 21 maja 1929 r.

Wyprowadzenie zwłok w środę, dnia 22 maja o godz. 6 po południu z miejskiego szpitala w Bydgoszczy.

Pogrzeb w czwartek, dnia 23 maja o godzinie 10 w kościele filjałowym w Dużej Cerkwicy.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się. (12978)

Obwieszczenie.

Z końcem maja i początkiem czerwca r. b. przeprowadzona będzie lustracja sanitarna w Bydgoszczy. W związku z tem wzywam wszystkich właścicieli nieruchomości, dzierżawców względnie ich prawnych następców do utrzymania budynków w wzorowej czystości. Domy, które przez uszkodzenia zewnętrzne oszczędają estetyczny wygląd ulicy, winny być otynkowane a płoty i parkany pomalowane. Klatki schodowe, podwórza, ustępy, śmietniki itp. winny znajdować się również w porządku.

Powyższe dotyczy także właścicieli hotelów, restauracji, kawiarni, jadalni, sklepów spożywczych i in., u których również przeprowadzona zostanie rewizja.

Osoby, objekty których ujawnią przy lustracji niedomagania pod względem higieniczno-sanitarnym i budowlanym, ulegną surowej karze.

L. dz. 4160/29 IV.

Bydgoszcz, dnia 18 maja 1929.

Miejski Urząd Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego

(—) Hańczewski, radca miejski. (12982)

Komitet Budowy Mostu Drogowego na Wiśle w Toruniu ogłasza

PRZETARG PUBLICZNY

na wykonanie fundowania i murów czterech rzecznych filarów mostowych z których trzy będą fundowane na kesonach żelaznych w korycie Wisły do głębokości 17 m., zaś czwarty na kesonie żelbetowym w Małej Wiśle do głębokości około 10—12, względnie około 17 m. poniżej zera wodowskazu w Toruniu.

Fundowanie i budowa filarów musi być wykonana przy użyciu własnych aparatów kesonowych, maszyn i narzędzi, rusztowań, mostów itp. z wyjątkiem noża do kesonu żelbetowego i 3 kesonów żelaznych, które Komitet budowy dostarczy bezpłatnie loco wagon stacja Toruń—Nadbrzezie lub Toruń—Przedmieście, a także cementu, żwiru, które to materiały dostarczy bezpłatnie Komitet.

Oferenci winni podać ceny jednostkowe i całkowitą kwotę robót:

A) przy użyciu tylko własnych aparatów, maszyn itp. i

B) przy wypożyczeniu bezpłatnym przez Komitet jednego aparatu kesonowego, złożonego z 3 szluz rekawowych i 3 kompresorów wydajności po 600 m³ powietrza na godzinę, ze sprzętem i lokomobili 3 mieszarek itp. Ponadto Komitet może dostarczyć po cenach własnych na plac budowy około 150 m³ desek 50", około 100 m³ drzewa kantowego 20/24 cm i do 300 m³ drzewa nieobrobionego.

Oferenci winni podać ceny za fundowanie 4 filarów, jednak Komitet zastrzega sobie prawo ewent. wykonania we własnym zarządzie fundowanie i budowę filara w Małej Wiśle. Jeden z filarów w korycie Wisły musi być całkowicie wykończony, zaś 2, względnie 3 do wysokości około + 2 do + 3 m ponad zero wodowskazu.

Projekty filarów, warunki techniczne i sanitarne, wzór umowy itp. można przeglądać od 13 do 26 maja w Kierownictwie Budowy Mostu w Toruniu, ul. Piekary 35, II. piętro od 11 do 13 i gdzie również można otrzymać rysunki, przedmiary itp. za opłatą 50 zł lub za zaliczeniem pocztowym w wysokości 52 zł.

Otwarcie ofert nastąpi 27 maja o godz. 14, zaś oferty w zalakowanych kopertach wraz 3^o/_o wadium należy składać do Komitetu Budowy Mostu do 27 maja do 13-tej.

Komitet zastrzega sobie prawo dowolnego wyboru oferenta, względnie unieważnienia całego przetargu.

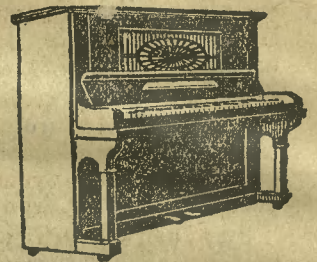
Szczególne ogłoszenie przetargu znajduje się w: Monitorze Polski z dnia 11. V. Nr. 108 Czasopiśmie Technicznym z dnia 10. V. Nr. 9 Pomorskim Dzienniku Wojew. z dnia 15. V. Nr. 17. (12642)

Przewodniczący Komitetu.

(—) Inż. K. Maćkowski.

Wielki wybór

PIANIN



w doskonałym gatunku poleca

B. Sommerfeld

Największa w Polsce fabryka pianin

BYDGOSZCZ

ul. Sniadeckich 56 - Tel. 883 i 458

Filja: GRUDZIĄDZ, ul. Groblowa 4.

Jedno z dalszych uznań:

Z nadesłanego pianina jestem bardzo zadowolona. Piękny jego wygląd i śliczny głos nic nie zostawiają do życzenia.

K. K. Skórz.

Dyrekcja Wodociągów i Kanalizacji Warszawy

poszukuje fabryki mebli biurowych dla umeblowania nowego gmachu.

Konieczne jest solidne wykonanie.

Zainteresowane firmy zechcą przesłać zgłoszenia, ewentualnie referencje i katalogi: Warszawa Senatorska 14, Dyrekcja Wodociągów, Sekcja zakupów. (12909)

Polecam wagonowo DYSZLE brzożowe i dębowe SZCZAPY i WALKI olszowe

opałowe i użytkowe (12942)

J. KRZYŻANOWSKI - Ekspert drzewa Poznań, św. Marcja 39. Tel. 17-41.

BYDGOSKA GAZOWNIA MIEJSKA zakupi

BECZKI DREWNIANE

używane o pojemności 180—200 ltr. oraz beczki żelazne używane o pojemności 200—300 ltr. (12862)

Umożliwiam każdemu kupno **nagrobków** przez moje dotąd niedoścignione **niskie ceny** 10719 **dobrą robotę** i **łatwe spłaty.**

G. WODSACK
mistrz rzeźbiarsko - kamienniarz
Najstarsza fabryka nagrobków na miejscu pod fachowym kierownictwem

Założ. 1897 Dworcowa 79 Tel. 651

Kryty landau samojazd i półszorki

zaprzęgowe na sprzedaż. Wiadomość w kantorze

Poznańska 26
róg św. Trójcy.
12553

Hel

Pensjonat Santa Lucia poleca pokoje. Czerwiec od 10 zł. Żądać prospekt 12989

Kore

bezpłatnie oddaje Towarzystwo Przemysłowe Lesne „Lasy Polskie” Sp. Akc. Bydgoszcz — Kapuścisko Dolne. 12985

Kilka

używanych pianin w dobrym stanie tania nasprzedaż. Sommerfeld, Sniadeckich 56. (12953)

Mleczarnie

sprzedam lub wydzierżawię, gotówka potrzebna 20—10 tys. zł, motor benzynowy 4 P. S. na sprzedaż. Oferty do Dz. Bydg. pod „12980” i 12980

Lokata

kapitału, dom przy wpłacie 25-40 tys. zł na sprzedaż. — Grundtke, Bydgoszcz, Sniadeckich 33, narożnik Dworcowej. (12977)

Rower

męski i damski tania na sprzedaż. Kordeckiego 19, w podwórzu parter prawo. 12971

Dwa

łóżka, 2 stoły korzystnie sprzedam. — Wzgórze Dąbrowskiego nr. 5. (12987)

Z powodu likwidacji sprzedaje **NAGROBK I POMNIKI** po bardzo niskich cenach.

Bydgoszcz, ul. Długa 40

Państwowy Urząd Budownictwa Naziemnego w Chełmnie ogłasza

przetarg publiczny

- na przełożenie dachu dachówkowego na budynku Gimnazjum Męskiego w Chełmnie i
- na wykonanie ryn dachowych na dachu budynku Gimnazjum Męskiego w Chełmnie.

Ubiegające się o wykonanie wyżej wymienionych prac otrzymać mogą ślepe kosztorysy za opłatą: pod 1) 2.50 zł, pod 2) 2.00 zł w biurze Państw. Urzędu Bud. Naz. w Chełmnie, Plac Wolności nr. 1, gdzie też w godzinach służbowych, t. j. od godziny 8 do godziny 15 wyłożone będą warunki przetargu.

Oferty w zapieczętowanych kopertach z odpowiednim napisem i dołączeniem kwitu Kasy Skarbowej na złożone wadium w wysokości 5^o/_o od oferowanej sumy w gotówce lub papierach wartościowych należy składać do czwartku, dnia 6 czerwca br. do godz. 11.30.

W tymże dniu nastąpi otwarcie ofert przy ewent. obecności ubiegających się o powyższe prace.

Chełmno, dnia 17 maja 1929 r.

Państwowy Urząd Budownictwa Naziemnego.

(—) Trzoska, Inspektor Budownictwa. (12965)

Ceny ogłoszeń: 25 gr. za wiersz milimetry na stronie 7-lamowej szerokości 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 60 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1,00 zł. na dalszych stronach 85 gr. za milim. 1 lam., szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 gr., każde dalsze 15 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20% zniżki. Większe ogłoszenia, zamieszczone wśród drobnych 100% drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeniowym. Przy powtórzeniu ogłoszeń o tym samym tekście udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Ludowy Bank M. Stadthagen. — Konto czekowe: P. K. O. 208713 Poznań.